

Vizija prepodobnog Grigorija
o Strašnom sudu

**S NEBA ŠALJEŠ SUD,
ZEMLJA SE PREPADA I
MUČI (ps. 75, 8)**

U vreme Svetog i slavnog prepodobnog Oca našeg Vasilija novog (IX vek), velikog čudotvorca i ugodnika Božjeg, darom Duha Svetog, Kojim ovaj beše ispunjen još od detinjstva, dešavahu se po njegovim molitvama, Božjom Blagodaću, silom i premudročću, divna i neobična čudesa. Posebno su korisne za opšte spasenje svih ljudi, po njegovim svetim i Bogu milim molitvama, dve vizije učenika njegovog, Grigorija. Prva je o mitarstvima - carinarnicama duše čovečje, kroz koja ova ima da prođe i da se ispita, te da joj se odredi mesto večnog boravka posle smrti.

Druga vizija je o Strašnom sudu Božjem i onome šta će se posle Strašnog suda zbiti.

- * [Iskušenje prepodobnog Grigorija](#)
- * [Jevreji pod Zakonom](#)
- * [Idolopoklonstvo Jevrejsko](#)
- * [Nekršteni i kršteni](#)
- * [Pojava Krsta](#)
- * [Dolazak Hrista](#)
- * [Nagrada pravednika i kazna grešnika](#)
- * [Lepote Carstva Božjeg](#)
- * [Nagrađivanje pravednika i uvođenje u Grad](#)
- * [Prvi koji su Bogu služili](#)
- * [Izlivanje gnjeva Gospodnjeg](#)
- * [Sud nad hrišćanskim jereticima](#)
- * [O ikonoborcima](#)
- * [O Jevrejima koji su raspeli Hrista](#)
- * [Sudbina hrišćanskog mučitelja](#)
- * [Ovde je kraj Sudu Božjem](#)
- * [Zatim se pokaza Hram Božji](#)
- * [O iskanju svetih od Gospoda](#)
- * [O premudrih sudova Tvojih Hriste i velike slave Tvoje](#)
- * [Gospod razgovara s Grigorijem](#)
- * [Grigorije odgovara Gospodu](#)

Jednog dana kada sam ja Grigorije, učenik svetog starca Vasilija Novog, sedeo u svojoj ćeliji i molio se Bogu, opomenuh se svojih grehova, smirivajući dušu svojom pokajanjem. U tom momentu pojavio se u glavi mojoj misao koje me uznemirilo i zaneše. Mislio sam u sebi i govorio: kako je iskrena vera kod Jevreja, koji su se bojali Boga svoga! Koliko je bio častan Avraam, pravedan Isak, i veliki pred Bogom prorok Mojsije, koji je znamenjima i čudesima porazio Egipat! I kako je onda moguće, mislio sam, da oni iz čije sredine su proizašli ovi slavni muževi, - ne veruju u Boga koji im je dao zakon na Sinajskoj Gori, i svojim glasom ih naučio deset zapovesti, koje su oni primili i strogo ih čuvali i ispunjavali? Zar je moguće da oni ne poštuju i ne veruju u Boga, koji je kroz svoga proroka i vođu Izrailjskog naroda Mojsija, razdelio zbog njih Crveno more, proveo ih kroz pustu i nerodnu pustinju, izbavio ih od teških ropskih radova misirskih, slao im u nerodnu pustinju manu nebesku, uveo ih u zemlju obećanu?! Prisećao sam se i svega ostaloga iz Starog Zaveta, što sam bio pročitao, tako da na kraju pomislih u sebi i rekoh: zaista su oni pravi narod Božji! Potom sam čitao knjige od njihovog Zakona, i došao do zaključka da su oni zaista pravi narod Božji, i da je sve tako kako sam mislio.

Setih se, međutim, na kraju, da bi ovo moje uverenje i mišljenje moglo da bude i po nagovoru lukavoga. Zato pomislih i rekoh u sebi: ja imam duhovnog oca Bogom prosvetljenog, koji zna da mi kaže pravu istinu o svemu ovome, o čemu sam mudrovao i u sebi razmišljao. Zato pođem k njemu i sve mu ispričam, tražeći od njega razjašnjenje. Nasigurno sam znao, da onaj koji ispovedi sve svoje sumnje kod duhovnoga oca Vasilija, biva izobličen u svojim zabludama i poučen pravom putu, a oni koji bi nešto sakrili i utajili, već samim tim nisu sluge Hristove nego Antihristove.

Ustadoh, dakle, onoga časa i pođoh svome duhovniku, ocu Vasiliju. Našao sam ga u mestu zvanom Arkadiana. U taj dan su izvođene konjske trke, gde se beše skupio sav narod. Odavno nisam gledao to pozorište, ali se setih strašnih reči svetoga Jovana Zlatousto kojima on osuđuje taj greh. Kad sam već bio blizu konjskog trkališta, na mestu zvanom Dioptin, rodi se u meni silna želja, koja me navuče da zastanem i da posmatram trke konja. Posle toga uputih se svetom ocu Vasiliju i nađoh ga u mračnoj ćeliji na molitvi. Pridem mu i učinim uobičajeno poklonjenje. On me tada blagoslovi, pomoli se za mene, kao što imaše običaj, i odmah počeo sa velikom srdnjom da me izobličava, govoreći mi: eto, dođe mi u posetu čovek, koji je po svome mudrovao o Judejstvu; koji je pročitao sav Stari Zavet, a ne poznaje istinu, obmanut svojim mislima. Zato ga đavo i drugi put navede na greh, kad je dolazio ovamo. Pomislio je u sebi: kako je iskrena i pravilna vera Jevrejska! Mračnog li i slepog shvatanja!

Potom sveti Otac produži: kaži ti meni, Grigorije, šta stvarno veruju Judeji? Na ovo pitanje nisam znao šta da mu odgovorim. Onda on počeo da mi potanko o svemu objašnjava, govoreći: Gospod je kazao u svome Jevanđelju: "Onaj ko ne poštuje Sina, ne poštuje ni Oca koji ga je poslao". Vidiš li, da za lakomislene nema spasenja? Oni koji hoće da se približe Bogu, verom u Njega, a ne priznaju Sina Njegovog, mogu li se spasiti? - Zato je na drugom mestu kazao Gospod

Hristos Judejima: "Niti mene znate, niti ste Oca kad znali". Zar Ga oni nisu videli u svojim zbornicima i skupovima kada ih je poučavao, mnoga čuda činio i s njima razgovarao? Bio u njihovoj sredini, hodio sa njima po njihovim gradovima i selima? I pored svega toga, nisu Ga poznali, niti su Ga primili. Otkud onda oni mogu da znaju i da ispravno veruju u Oca Njegovog koga nisu videli? Zar to nije bezumlje njihovih misli? Ni jednog idola oni nisu ostavili kojem se ne bi poklonili. Tako u dane Jerovoama, sina Solomonovog, koji je carovao nad Izrailjem, oni načiniše dva zlatna teleta, i u zabludi svojoj klanjahu im se i govorahu: "Evo bogova naših, koji nas izvedoše iz Egipta", I to se produžavalo do Ozije, cara judejskoga, koji se naposletku okrenu Bogu svome. I kako oni veruju u Boga kada su ga mnogo puta ostavljali i klanjali se idolima? Gospod Isus Hristos govorio je Jevrejima: "Ja dođoh u ime Oca moga, i vi Me ne primate, a kada drugi dođe u ime svoje, njega će te primiti, i u grehu svome će te izginuti i dom vaš ostaće pust".

Vidiš li ti, Grigorije, kako ih je Bog odbacio od sebe, i razbacao ih po svima krajevima zemaljskim... Sa njima se desilo ono što i sa smokvom, na kojoj Gospod ne nađe ploda, kad je bio gladan, pa je prokleo govoreći: da od sada ne bude ploda na tebi nikada, i smokva se odmah osuši. Zar se to isto nije desilo i sa Judejima, kad su otpali od zakona Mojsijevog, kada je Gospod došao na zemlju i našao Jevreje da su pogazili zakon koji su dobili na Gori Sinajskoj, time što ga nisu ispunjavali? Oni su ispunjavali samo spoljne strane zakona, a srcem su bili daleko od zapovesti Božjih. Zato ih je Bog i odbacio od sebe što su i oni odbacili zakon Njegov. Za vreme Mojsija oni su čisto držali i ispunjavali zakon Božji, no u vreme kad je Gospod Isus Hristos došao na zemlju nisu po njemu živeli i verovali, zato su i odbacili Hrista i odrekli se njegovog Jevanđelja, i svega onoga što je vodilo ka jedinom savršenom zakonu koji je Gospod Hristos dao, i koji je zaista savršeni zakon ljubavi.

Treba i to, Grigorije, da znaš da je Gospod rekao Mojsiju pred njegovu smrt: ti ćeš umreti u veri svojih otaca, a ovi ljudi posle tebe klanjaće se tuđim bogovima, a Mene će ostaviti i zavet koji sam im dao neće sačuvati. I zato se ja na njih razgnjevih, okrenuh lice svoje od njih, i dadoh da se raseju po svim krajevima zemlje, gde ih postižu mnoge bede, nevolje i žalosti. Ili kako je kazao Gospod kroz proroka Isaiju: "Oduzeću palicu Moju od njih i razoriću zavet Moj od doma Izrailjeva i doma Judina, razvaliću razvalinom velikom, okrenuću lice moje od njih, i odbaciću ih za navek, i nikad im se neću okrenuti". Vidiš li, čedo Grigorije, da su oni odbačeni od Boga? Kako, onda, da mi ispovedamo zakon koji je prestao da važi i koji je postao besplodan? Prouči, čedo, i opomeni se da, posle Isusa Hrista, među Jevrejima se nije pojavio ni jedan prorok, i ni jedan pravednik, kao što je o njima rekao prorok i car David, da su oni odbačeni i da se ne mogu ničim opravdati. Isti David i na drugom mestu kaže: "Da vaskrsne Bog i da se razveju svi neprijatelji njegovi".

Kad je Gospod naš Isus Hristos vaskrsao u treći dan iz mrtvih, i posle četrdeset dana vazneo se na nebo i kada su sveti učenici i apostoli Njegovi počeli da propovedaju Jevanđelje po svima krajevima sveta, i razglasili po svima narodima radosnu vest o Hristovom vaskrsenju iz mrtvih, tada se iznova razgore gnjev

Božji nad Jevrejima. Dođe, naime, rimski vojvoda Tit sa silnom vojskom i udari na Judeje, te za svoja bezakonja izgiboše i u ropstvo padoše.

Rimljani ih rasejaše po svima krajevima sveta, domove njihove ostaviše puste, kao što je Gospod za njih prerekao mnogo pre toga kroz proroka i cara Davida: "Neću skupiti skupštinu od njihova naroda, niti ću ih spomenuti u ustima svojima". Oni su pre bili sinovi carstva Božjeg, ali su sada isterani otuda i na njihovo mesto došli neznabošci, koji su poverovali u Gospoda Isusa Hrista i Svetu Trojicu, i to je novi Izrailj, narod hrišćanski, novozavetna Crkva Hristova, sabrana iz svih naroda, jezika, i plemena i ujedinjena jednom i istom verom u Svetu Trojicu, i u ovaploćenje Sina Božjeg, Gospoda Isusa Hrista, koji je rođen od svete Devojke Marije i Duha Svetoga, živio na zemlji, stradao i treći dan vaskrsao iz mrtvih i uzneo se u slavi na nebo.

Eto, sada vidiš, čedo Grigorije, da je tvoje mišljenje bilo po savetu lukavoga demona, koji je hteo da ti dušu okuje u neverstvu judejskom. Sada odbaci to svoje grešno mišljenje, i duboko veruj u ono što je kazao Gospod Hristos i njegovih sveti apostoli, da onaj koji ne veruje da je Gospod Isus Hristos Sin Božji, koji je došao da spase svet, taj je proklet, i da je taj isti kao i onaj koji ne veruje u Boga. Jer onaj koji ne veruje u Svetu Trojicu i u ovaploćenje Hristovo, - prvenac je i preteča Antihrista. Gospod naš Isus Hristos, Sin Božji i Reč Božja, koji je sišao na zemlju radi našeg spasenja, jedini je Život i čovekoljublje, Milost i Istina, Put i Svetlost i Vaskrsenje. Oni pak koji u sve ovo ne veruju, piće iz čaše gnjeva Božjeg, i biće prokleti i svake osude dostojni, i postići će ih večno mučenje, kako ovde, tako i u buduće vreme i vavek vekova.

Kada starac sve to izreče, učuta. Tada mu se ja obratih i rekoh: Blгодарim ti, sveti oče, što si me urazumio, i što si mi pokazao i otkrio istinski put ka nezalaznoj svetlosti i otvorio oči moje i srce moje osnažio tvojim rečima, no ako smem da te zamolim, sveti oče: pomoli se Bogu za mene, da Gospod pošalje bilo kakav znak i utvrdi me u veri, i ispravi moje maloverstvo, koje sam gajio u srcu svom. Tada mi sveti otac odgovori: velika je tvoja molba, čedo moje Grigorije! No ja verujem da Gospod ne želi smrti grešniku nego da se ispravi i obrati Bogu, i da želi sve ljude da spase i da ih privede poznanju Istine. On će sve učiniti što je na korist, i na spasenje tvoje duše, samo ako ti budeš sa verom od njega molio i tražio. Zatim me sveti otac Vasilije blagoslovi i otpusti s mirom kući mojoj.

Te noći, dok sam spavao na svome odru, ugledam sebe na nekom plodorodnom, svetlom i prohladnom polju, ukrašenom sa premnogim i prekrasnim cvetovima, dok je tihi i prohladni vetar čarlijao po njemu. Nad poljem se dizao kao svetli dim iz koga se širio divni miomir. Dok sam tamo stajao i divio se svemu što sam video oko sebe, i radovao u srcu svome, pristupi mi jedan sveti čovek, lepolik, u odelu belom kao sneg, koji je držao u ruci svojoj palicu. Približi mi se i upita me: što stojiš ovde i diviš se svemu ovome što si video? Ja mu odgovorih da ni sam ne znam od kud sam se ovde našao. Tada mi on reče: to te molitva tvoga duhovnog oca Vasilija dovela ovde, da vidiš sve ono o čemu si se molio i što si od Boga tražio. Ja mu rekoh: šta sam to izmolio od Gospoda? A on mi odgovori: kad si mislio i govorio, kako je duboka i iskrena vera u Jevreja, pa ti ugodnik Božji Vasilije objasnio zašto su oni odbačeni od Boga, ti si ga onda zamolio, da izmoli

od Gospoda za tebe znak i otkrivenje, i da utvrdi pravu veru u tebi. I evo, Gospod Isus Hristos, po molitvi ugodnika svoga Vasilija, pozva te u duhu, da ti ispuni želju tvoju i pokaže ti znak koji si sa verom tražio. Hajde sada sa mnom i ja ću ti pokazati svaku veru svakoga naroda. I kakvu silu ima svaka pojedina vera pred Bogom. Zatim me uze i pođosmo na Istok.

Tada se pojavi oblak, koji nas podiže i odnese na neizmernu visinu, i pokaza mi se u snu kao na javi: videh neku lepu nepoznatu zemlju i zadivih se. Kad se oblak udalji od nas, nađosmo se na nekakvom čudesnom i svetlom, ali za mene nepoznatom polju. Zemlja na tom polju beše čista i providna kao led, ili staklo, i mogaše se otuda videti ceo svet. Tu je bilo bezbroj lepih i svetlolikih mladića; slatko i milozvučno su pevali i pesmama svojim slavoslovili Svetu Trojicu, jedinoga Boga. Posle toga odosmo na neko još strašnije mesto, koje beše obuzeto ognjem Božjim. I ja videh to mesto, i obuze me veliki strah. Tada mi se otkri ko su bili oni koji boravljahu tu pored strašnog ognja. Pomislih sam u sebi: kako ovo mesto ne sagori, kada ga je toliki oganj obuzeo? Potom videh mladiće krilate, svetle i divno odevene. Kada su hteli da lete u visinu, podizahu se na svojim krilima, obučeni u bele haljine kao sneg. Pitao sam se u sebi: da li su to anđeli Božji, koji neprestano hode i kade višnji žrtvenik, odnosno, mesto ognja duhovnog, prigotovljeno za službu Božju?

Posle toga se uspesmo na nekakvu veoma visoku goru, sa velikim trudom. Tada mi reče onaj svetlonosni čovek, da upravim pogled prema Istoku. Tamo videh neko drugo polje, neobuhvatno i strašno, koje se blistalo kao zlato. Kada ga ugledah, srce mi se napuni neizrecive radosti. Ugledah potom kao kakav grad, divan i širok, od čije lepote i čuda sam bio izvan sebe. Nekoliko sati sam stajao kao zaboravljen. Stojeći tako na vrhu te planine i diveći se svemu što sam tu video, upitah svoga vođu: Gospodine, kakav je ovo grad tako širok i strašan i čudesan za viđenje moje, od koga se um moj zaneo? On mi na to odgovori: ovo je višnji Jerusolim, koji je nerukotvoren. Tako je beskrajn, kao svod nebeski. Ustrojen je u širinu i dužinu, ne od smole niti od kamena mermera, niti od drveta i stakla. Nije on kao vaše zemaljske i truležne stvari. I sam vidiš kako je sve u njemu čisto i sjajno kao zlato. A stvoren je od dvanaest kamenova.

Ugledah ga, i čudesno izgledaše, beše takav, kakvog oči čovečje nisu videle, niti su uši čule, niti na um čovečiji dođe, čak ni anđelski um nije u stanju da ga shvati i obuhvati. Činilo mi se da je visok grad, ne manje od tri stotine lakata, pa i mnogo više. Imađaše dvanaest vrata, širokih i tvrdo zatvorenih. Sva vrata behu između sebe jednaka, i napravljena od po dvanaest kamenih blokova, čistih i sjajnih kao svetlost sunca.

Razmišljao sam o tom čudnom, lepom ali i strašnom viđenju, i pitao se u sebi: da li je taj grad, tako divan i čudesan, predstavljen meni u snu ili na javi, i ko može da predstavi i da opiše sve ono što se nalazi u njemu? I od toga čudnoga i strašnoga viđenja, obuze me strah, pa zapitah moga vođu - anđela Gospodnjeg: kakav je to grad, i ko živi u njemu, ko je car toga grada, i ko ga je stvorio? Kad prođosmo malo dalje, onda mi onaj svetli mladić odgovori: Eto, to je grad velikoga Cara o kome je čudno predskazao David. Gospod naš Isus Hristos hteo je, po svršetku svoga zemaljskog života, i posle svoje smrti i vaskrsenja, a po vaznesenju svome na nebesa Bogu Ocu, da pripravi mesto svojim učenicima i

apostolima, i svima koji kroz propoved poveruju u Njega. Kao što je i sam kazao u svom Jevanđelju: "U domu Oca moga mnogi su stanovi. A da nije tako, kazao bih vam: idem da vam pripravim mesto". A to i jeste upravo ovo široko i lepo mesto života, koje je On obećao njima i svima koje je voleo, koji su imali ljubav prema Njemu. Ime pak ovoga grada je Novi Sion, Grad hrišćanski, Grad iznad svake moći i vlasti. On nije prenanstanjen. I sam vidiš ko sve živi u njemu, i da nema mnogo ljudi. A Car njegov, zbog koga si ti došao ovde, kaže: znaj, na osnovu svega što si ovde video, kako će svako, ko uzveruje u Sina Božjeg, živ biti; ko drži nauku Njegovih svetih apostola i učenika, po kazivanju i učenju svetih i bogonosnih Otaca, sa verom u svetu, sabornu Crkvu Božju. Onaj pak koji u sve to ne veruje, neće naslediti život večni nego će biti predat večnom mučenju. Malo dalje, na sredini grada, beše breg visok kao neka planina. Površina toga brega se sijala kao usijano gvožđe, i zablista na njemu divan krst, koji osvetljavaše veliki prostor. Na krstu golub, beo kao sneg, sijaše neopisivom svetlošću. Videvši to, udivih se. Odmah iza toga, zasija sa neizmerne visine, svetlost kao munja, i spusti se na grad jedan mladić koji ga počeo pripravljati i ulepšavati, kako bi bilo sve spremno za sretanje Cara. Odmah iza njega, spusti se na grad drugi mladić, koji nošao čudan presto i namesti ga na vrhu toga brega za doček Cara. Potom se začu gromovni glas koji je govorio: sad će u grad doći Car sa silom i slavom velikom. Iza toga spustiše se četiri mladića u svetlim i veoma lepim haljinama, držeći velike sveće u rukama, koje gorahu silnim Božanstvenim ognjem, i zapevaše svi zajedno: zasija blagodat Tvoja Gospode, dođi i proslavi se u svetima Tvojim Višnjji, Sine Boga živoga. Posle ovih spusti se još mnogo mladića na grad govoreći: sada će biti Vaskrsenje iz mrtvih i Sud za sve ljude svih vremena, da prime platu od pravednoga Sudije za svoja dela. Za njima se spusti sa visine stub ognjeni, iz kojeg se čuo strašan glas. Ali taj ognjeni plamen u vidu stuba ne ostade nad gradom, nego se spusti dole na svet i rasplinu se po vazduhu na sve četiri strane sveta i obavi svu zemlju. Zatim se ču silan glas koji govoraše: izli se sila Višnjjega, koja će sabrati svako stvorenje! I raznese se taj glas nad svima ljudskim kostima. I sabraše se kost kosti, i zglavak zglavku, i članak članku. Tada se spustiše brojni mladići, koji su držali ognjeni svitak, poslan od Gospoda Satani, u kome pisaše: svršila se tvoja vlast i gospodstvo, jer su prošle godine, koje su ti bile date da caruješ nad svetom. I stade mladić ispred Antihrista, cara zemaljskog i pročitao mu onu poslanicu, zatim ga sa velikom silinom i gnjevom izvuče iz carskog dvora, svezavši mu glavu na kraj zemlje. Inače bi on izbacio iz sebe svu zlobu, pogibiju, bes, neistinu i strašnu viku, i sav zli jed, ovakvu nečistotu i nepravdu, osetivši da mu se približio kraj. I on će biti bačen u večiti oganj sa svom vojskom svojom. Posle ovoga videh kako se uskomešaše po vazduhu vojske nebeske i sile, i ču se plač stradalni, plač i jecanje mnogobrojnih ljudi, koji silno gonjahu i terahu oni na vatrenim konjima, ubijajući pred sobom sve koji su lažnim naukama varali ljude i radili za Antihrista i njegovo carstvo na zemlji. Odmah potom videh kako starešine i vojvode vojske nebeske, siđoše blagoliko na zemlju, i počeo se pripravljati za doček dolaska Gospodnjeg. Među njima beše jedan mladić koji se blagolikošću izdvajaše od ostalih i koji je držao u ruci zlatnu trubu. Sa njim behu dvanaest drugih mladića sa isto takvim zlatnim trubama. Kad su sišli na zemlju,

prvi zatrubi njihov glavni vojvoda, i glas trube njegove odjeknu od jednoga kraja sveta do drugoga. Za njim zatrubiše drugih dvanaest mladića, i razleže se kao grom glas od njihovih truba, i sva se zemlja zatrese i ustalasa kao more. Tada se sve ljudske kosti obukoše u svoja telasa, ali ostadoše i dalje da leže u zemlji, zato što ne beše života u njima. Potom zatrubi drugi red anđela i otvoriše se grobovi svih umrlih od početka sveta i u grobnice pokopanih. Zatim se spustiše bezbroj mladića, kao u moru peska, koji vaskrsavahu mrtve, time što su dušu svakoga čoveka stavljali u njegovo telo. Iza toga začu se i treći red truba od čijeg zvuka se prepade nebo i zemlja, i svi mrtvi ustadoše živi. A svi oni koji ustadoše iz mrtvih, bili su u onoj slavi i časti, koju su verom i delima zaslužili: zavisno od vrline ili grehovnog zla, behu svetli ili tamni i mračni.

Posle toga - mora, reke, jezera, blata, šume i sve zverinje, povратиše sa strahom cele, sve one koji su poginuli u njima ili od njih. I pojavi se bezbroj ljudskih stvorenja, koliko peska u moru, a uzrastom behu svi jednaki među sobom. Muž je stajao pored svoje žene, i svaki narod, svako koleno, i svaki rod beše se sabrao. Nisu se sećali tajne vaskrsenja, a mene obuze strah i s drhtanjem pomislih u sebi: bili su od zemlje, u zemlju su povraćeni, i opet svi ustadoše iz zemlje, celokupni i živi! Veoma se začudih tome, i videh kako se lica nekih od njih svetle kao zvezde sjajne; u drugih opet svetlost beše manja, a kod nekih kao svetlost dana. Podobno onome što je kazao sveti apostol Pavle, da se zvezda od zvezde razlikuje u slavi. U jednih su lica sijala kao mesec u tamnoj noći, a u drugih kao usijano gvožđe, što sipa varnice, a u drugih kao sunce; kod nekih su lica bila kao svetlost i bela kao sneg, dok kod drugih kao morski talasi. Kod jednih od njih lica su bila kao cvet, a u svakoga beše knjiga u rukama i natpis na čelu. U jednih je bilo napisano: prorok Gospodnji, u drugih: propovednik Božji, a u nekih: apostoli Hristovi ili mučenici Gospodnji. Jedni su se zvali: uzdržljivi Gospoda radi, drugi: svetitelji Gospodnji, svi pravedni i svi prepodobni Isusa Hrista. I mnogo drugih i raznih natpisa, na kojima se jasno videla vrlina svakoga od njih. Na onima koji su ustajali iz mrtvih bilo je i ovakvih natpisa: siromašni duhom, smireni srcem, muke pretrpeli u pustinji radi Gospoda, mirni i smireni radi Gospoda, milostivi i dobri, čisti srcem, mirotvorci koji mir grade, na pravdi progonjeni; siromaštvo i napast pretrpeli radi Gospoda, pravedni sveštenici Gospodnji, koji časno služe službu Božju; radnik Gospodnji, čovekoljupci koji polažu dušu svoju za bližnje svoje, koji čine pravdu i uče dobru, sačuvali telo svoje neokaljano, pokajanjem Gospodu ugodili. I još mnogo drugih različitih natpisa bilo je na čelima onih koji vaskrsoše iz mrtvih.

Na čelima su isto tako bili napisani gresi onih koji su ustali iz mrtvih: zloba, prevara, nečistota, nevaljalstvo, i razni drugi gresi. Kod jednih je bilo napisano na čelu, a kod drugih u vazduhu nad glavom. Sve je to bilo tako vidljivo, jasno i očigledno za svakoga. Bilo je mnogo i onih koji su sagrešili u hrišćanstvu, i umirali bez pokajanja i ispovesti. Kod nekih od njih lica su bila kao zemlja s pepelom pomešana, a u drugih kao gnoj. Kod tih što im lice beše kao gnoj, gmizali su i crvi po licu njihovom. U jednih su obrazi bili crni kao u satane, a kod drugih kao koža zmije otrovnice, kod mnogih opet kao koža od hijene, zvera. Neki su imali lice kao u slona, a lica drugih i sva koža od glave do nogu, beše pokrivena sa gnojem i smradom. Svi oni su se okretali jedan drugome i govorili:

oh, teško nama, jer eto dođe dan suda Božjeg, za koga mi nismo nekad hteli da čujemo i znamo, a sada ustadosmo da primimo platu svaki po svojim delima. O, teško nama nepokornima i grešnima, jer smo opoganjeni i pomračeni, i Gospod nas je odbacio od sebe. O, teško nama! Da smo bar koliko toliko imali stida u sebi! I mnogo što šta drugo su još govorili i ukoravali sami sebe, proklinjući i dan i čas svoga rođenja. Stajali su sa pognutim glavama u iščekivanju presude pravednoga Sudije. Mnogi su stajali i govorili: ko je Bog? Ko je Hristos? Mi nismo znali, mi smo imali više bogova, kojima smo služili i ugađali, pa su oni dužni sada da nas spasu, - govorili su s pouzdanjem.

[sadržaj](#)

JEVREJI POD ZAKONOM

Mnoštvo drugih ljudi stajali su i govorili: ako nas bude Bog sudio po zakonu Mojsijevu, mi ćemo dobiti mnoga dobra, zbog toga što smo bili rasejani po svim zemljama, pretrpeli razne muke i napasti, i što osim jednoga Boga drugoga nismo hteli priznati. Ali ako dođe da nam sudi Sin čovečji (Hristos), onda teško nama! Mi sio Njega prezirali i hulili, rugali Mu se i činili mnoga zla. Predali smo Ga na raspeće i smrt, učenike Njegove ubijali, i nismo im verovali, niti smo priznavali njihovog Učitelja. Mi o tome nismo ni mislili da se može desiti da On dođe da nam sudi kao Bog. U našem mestu je živeo, i osuđen zato što je govorio: Ja sam Sin Božji i ravan Bogu. Bilo bi lepo kad bi ga sada ovde videli i nazvali Ga lažom. Jer je tvrdio da će biti naš Sudija i da je Gospod Bog rekao: On neće suditi nikome, nego će sav sud dati Sinu svome, da On sudi svemu svetu. I najedanput se proglasio za Sina Božjeg. No mi dobro znamo šta je Bog govorio Mojsiju na Gori Sinajskoj: da niko nikada nije Boga video. Dok su tako Jevreji među sobom razgovarali i očekivali dolazak pravednog Sudije, pitali su jedan drugog: da li je ko video Hrista ovde, da Ga uzmu i izvedu pred Boga. I pred samim Sudom Božjim oni behu gordi.

[sadržaj](#)

IDOLOPOKLONSTVO JEVREJSKO

Drugi pak Izrailjci, stajali su u velikom skupu i govorili: teško nama, verovali smo, ali nismo po Zakonu priznavali Boga, nego smo se klanjali lažnim bogovima i raznim idolima od zlata; zlatnom teletu i drugim neznabožačkim bogovima. Mi nismo znali otkuda nam se približila nečistota.

[sadržaj](#)

NEKRŠTENI I KRŠTENI

Na nekima od vaskrslih pokaza se natpis crvenim slovima - na muškima: muž ubica, a na ženscima: žena ubica. Na drugima je bilo napisano: kradljivac i

kradljivica, lopov i lopovica, bludnica, bludnik, idoloslužitelj i idoloslužiteljka, carinarnici i zelenaši, deteubica ili ubica žene, zavidljivac, gnjevljivac. Na nekima je bilo napisano: surov, krvoločan, zloga srca i nemilostiv, srebroljubac. Na drugima: jeretik, duhoborac, maniti savelijani, pavlikijani, jakoviti, origenisti, manihejci, bogomili i svi drugi skupa, koji su se pridržavali bilo kakve bezbožne izmišljotine. I ne samo nekršteni, nego i oni koji su sagrešili posle hrišćanskog krštenja, i umirali bez pokajanja i ispovesti, stideli su se kad su videli svoje pravo obličje. Zato su uzdisali i plakali. Kad sam sve to video, veoma sam se svemu tome začudio.

[sadržaj](#)

POJAVA KRSTA

Posle toga, pojaviše se najednom anđeli sa sjajnim Krstom, i pevahu neku božanstvenu pesmu. Krst staviše na presto, da ga vide svi koji su ustali iz mrtvih. I narod se neobično začudi kada vide tako lep svetao Krst. Kada ga ugledaše Jevreji, ćutali su i drhtali od straha, na licima im se video stid, i udarali su se po obrazima svojim govoreći: ovaj znak što ga vidimo u tolikoj slavi, nije za nas dobar, jer to je znak Raspetoga. To znači da će On doći da nam sudi. Kako da se s Njim sretnemo, i kuda da se sakrijemo ispred Njega? Mi znamo da smo Mu mnoga zla učinili, kao i onima koji veruju u Njega.

Dok su Judeji tako govorili među sobom i plakali, meni reče moj vođa anđeo: vidiš li, Grigorije, kako Jevreji počеше da plaču i kako uzdrhtaše, kad ugledaše časni Krst? A ja sam stajao na uzvišenom mestu, te mi se sve otkri i pokaza. Zatim se podigoh još više u vazduh, i videh sve od kraja do kraja sveta. I sve sam čuo o čemu se dalje govorilo. A sve što sam svojim ušima čuo i što je god ko govorio, sve sam to dobro upamtio.

Posle svega toga, čuh govor, jaku huku i strašan zvuk od koga me uhvati strah. Videći to moj sveti anđeo, reče mi: ne boj se, sve će ti se još jasnije otkriti! Tada se sveti anđeli razdeliše pred Sudijom, koji je dolazio da sudi svima, i da svakome plati po delima njegovim. Počеше se javljati strašne i bezbrojne Sile nebeske pred prestolom Sudije. Kada i to videh još se više uplaših, no sveti anđeo Božji odmah me ohrabri i reče mi, da sam dužan sve pamtit i sve razumeti, jer sve što se događa pred mojim očima, sve će mi biti od koristi. Dok mi on ovo govoraše, blesnu munja, a sa visine ču se strašan glas kao gromovi, i zemlja zatreperi kao list na grani. To ne uplaši one kojima su lica bila svetla, šta više, počеше da se raduju i da se vesele. Tiho i ćuteći, približiše se prestolu Sudije u sjajnoj krasoti, kojoj bi se zadivio svaki čovek. Na idolopoklonicima pak i jereticima, i svima nevernima, video se samo strah i stid, i užas pomračenih lica. Pojava Krsta im je bila opomena da će Hristos svima suditi, zato su klonuli duhom i zastideli se. A svi verni, od Avraama do Hrista, nisu se plašili, nego su se još i radovali. Jevreji su do pojave Krsta govorili, kako je veliki njihov Bog jevrejski. Ali kada svi ugledaše sjajni kao sunce Krst Gospodnji, setiše se u sebi, koje je vere on znak, pa govoraše: o, teško nama! Isus Hristos, koga poštujemo i veruju hrišćani, taj će nas sve osuditi. Lica im potamneše i

napuniše se stida i sramote. Oni pak koji su verovali u Njega, radovahu se i klanjahu Krstu Gospodnjem, na kome je Gospod Isus Hristos bio prikovan po svojoj volji i ljubavi.

Zatim se pojavi svetao oblak sa munjom, koja osvetli božanstveni Krst i za dugo ostade na njemu. Oko Krsta je bio obavijen čudan i prekrasan venac. Kada ga videše Judeji i Agarjani (Muslimani), začudiše se i uzdrhtaše od straha.

Neznabošci i idoloslužitelji, koji su bili mučitelji svetih, izbezumiše se od straha i ne mogahu ni reći progovoriti. A hrišćani se napuniše radosti, podigoše ruke svoje gore i slavljahu Gospoda. Zatim zasija munja i ču se huka i grom. Pojaviše se anđeli i arhanđeli i sve obuze strah i drhtanje. Anđeli sa blagim osmehom dođoše i ustaviše se na mestu prigotovljenom za Sudiju. A grešnici se iznenadiše kada videše kako se svaka njihova tajna pomisao otkri i vidna postade. Jer je Gospod Hristos kazao: da nema tajne koja se neće otkriti. Presto Božji nije stajao na zemlji nego u vazduhu, u visini oko četrdeset lakata. I anđeli su hodili, ali ne po zemlji, nego po vazduhu. Neki od njih stajali su na istočnoj strani, drugi na južnoj, treći na severnoj, a četvrti na zapadnoj strani. Svi behu jedan od drugoga različiti; jedni su bili kao sneg i kao sunčana svetlost, drugi su bili podobni plamenu ili zlatu koje svetli, i podeliše se na četiri dela i svojim prisustvom napuniše sav prostor ispod neba. A zemlja je bila napunjena ljudima.

Posle ovoga pojaviše se vatrena kola. Unaokolo su se kretali šestokrili Serafimi i mnogoočiti Heruvimi, koji pevahu: Svet, Svet, Svet je Gospod Savaot, puni su nebo i zemlja slave Njegove! Zatim zapevaše anđeli: Blagosloven koji ide u ime Gospodnje! i od njihovih slavoslovlja, sjediniše se i sastaše nebo i zemlja. Oni koji dolazahu ognjenim kolima, opkoliše presto Božji. Jevreji i Agarjani su slušali kako anđeli slave zajedno sa Bogom Ocem i Gospoda našega Isusa Hrista, pa počеше plakati i jaukati govoreći: o, teško nama! Mi Njega (Hrista) ne očekivavimo, ali On dođe.

[sadržaj](#)

DOLAZAK HRISTA

Posle svega ovoga začu se strašan trubni zvuk, koji obavesti o približavanju Sudije. Onda se ču druga truba i pokaza se carska zastava i vlast. Na kraju se pojavi oblak beo kao sneg, i po sredini oblaka Gospod naš Isus Hristos, a oko Njega bezbrojne bestelesne sluge Njegove, koje se ne smedoše približiti oblaku. U tom momentu zasija Gospod naš Isus Hristos jače od sunca, i sav se svet zasija Njime. To je tako bilo da se umom ne može shvatiti, ni jezikom iskazati sva lepota Božja, koja je bila pripremljena da sudi celom svetu. Nikakvo sunce ne bi bilo u stanju da osvetli tako duboke tmine, kako ih osvetli svesvetli Gospod Isus Hristos. Svi pogledi bili su uprti na Njega, čak i pogledi onih koji Ga probodoše. Anđeli zapevaše: Blagosloven koji dolazi u ime Gospodnje! Bog Gospod dođe da, sudi živima i mrtvima.

Oni koji sve ovo čuše i videše, padoše ničice i pokloniše Mu se. Posle toga Gospod siđe dole sa oblaka i sede na presto slave Svoje. Nebo i zemlja zatrepčaše kao gora od silnoga vetra. Oni koji ne primiše ili odbaciše nauku

Hristovu, uvideše šta ih očekuje, pa gorko zaplakaše i zaridaše. Sveti pak i pravedni, videći Gospoda svoga u neopisivoj slavi, ne mogoše se više uzdržati i progovoriše: Ti si Hristos, Sin Boga života koga su raspeli Judeji; Ti si Reč Božja sa visine, koju Otac rodi pre stvorenja sveta. Ti si udvojen sa voljom i snagom, jedan Gospod Isus Hristos, koji se ovaplotio od prečiste Djeve Marije i došao da čini čuda i znamenja. Ti si Bog naš sa Ocem i Duhom Svetim, i osim Tebe nema drugog Boga! Ove reči slušahu Ana, Kajafa, bezumni Arije, prokleti Muhamed i svi Judeji koji ne primiše Hrista i hrišćanstvo, i zadrhtaše i postideše se. Posle ovoga Gospod stade na nebo, a ono se izmače od pogleda Njegovog, stade na zemlju a ona se poče udaljavati od Njega, jer je bila uprljana delima čovečjim; na posletku sasvim se sakri, tako da se sve što je na njoj bilo razide po vazduhu. Gospod stade na visinu nebesku, i nebo postade novo i bolje, a na mesto svetlosti sunca, meseca i zvezda, pokaza se nova Svetlost, koja nikad ne zalazi (Hristos). Zatim Gospod naš Isus Hristos siđe u dubinu, koja nema meru, i zemlja se pokaza mala, ne kao što je pre bila, nego se svetlela, a posle toga na zemlji se sve promeni. Gospod stade na more i u taj čas voda usahnu i pretvori se u vatru, od koje se podiže plamen do neba. I sve je bilo obuhvaćeno neopisivim strahom od tog ognja. On je proždirao sve nevernike, grešnike i idoloslužitelje. A ognjeni anđeli metnuše na njih ruke svoje, ali ne baciše sve grešnike u ognjeno more nego neke ostaviše. A ja se ispunjen strahom, obratih svome anđelu vođi za utehu, i on me uteši i pokaza mi zašto se nisu mogli da spasu oni Judeji koji nisu verovali u promisao Božji, iako se nisu klanjali idolima; držeći se slova zakona, nisu priznali Hrista.

Ovde se sada ispunjavala reč Božja, napisana u Jevanđelju: "Tu će biti plač i škrgut zuba", grešnika pobacanih u ognjeno more. Veliki je bio plač i jecanje, izazvan stradanjima i mukama grešnika, zbog nevaljalih dela njihovih. Ostali koji nisu grešili, ili koji su se očistili pokajanjem od grehova - radovali su se i veselili, što su sačuvali veru i zakon Božji u sebi. Potom pogleda Gospod na Istok, anđeli zatrubiše, i od onih anđela koji su bili na istočnoj strani, mnogi se razidoše po svoj zemlji, srećući bezbrojna svetla i radosna lica, s kojima se u radosti celivahu, Tako su obišli i munjom očistili svu zemlju. Onda Gospod pogleda na sever i jug, a anđeli Božji postaviše one koje su doveli Sudiji, sa leve strane. Bilo ih je tako mnogo, kao peska zemaljskoga. Oni koji su stajali na desnoj strani, sijali su nezlobivom svetlošću, a oni na levoj strani, bili su crni i tamni kao noć.

[sadržaj](#)

NAGRADA PRAVEDNIKA I KAZNA GREŠNIKA

Tada se Gospod okrete onima što su stajali sa desne strane i reče: hodite blagosloveni Oca mojega i primite Carstvo koje vam je pripravljeno od stvorenja sveta. Jer ste Me nahranili kad sam bio gladan, i ugasili Moju žeđ, odevali Me kad sam bio go, služili Me kad sam bio bolestan, u žalosti i nevolji vi ste Me tešili. Na to Mu pravednici odgovoriše: Vladiko i Gospode, nikada Te nismo videli gladna da Te ponudimo, nikada Te nismo videli žedna da Te napojimo, nikada Te

nismo odenuli i u žalosti i bolesti nismo Ti poslužili. A Gospod im na to odgovori: Vi ste davali onima koji su siromašni, kada ste njima to činili, Meni ste činili. Zatim se Gospod okrete onima sa leve strane; i reče im: idite od mene prokleti u oganj večni, pripravljen đavolu i slugama njegovim? Jer kad sam bio gladan, niste Mi dali da jedem, kad sam bio žedan niste Mi dali da pijem, kad sam bio stranac, ne primiste Me u kuću, a kada sam bio bolestan i u tamnici, vi Me ne obidoste. Idite od Mene nevaljalci koji ste sav život proveli u grehu i zlobi, Ja vas sada ne poznajem. Oni Mu kroz plač odgovoriše: Gospode, kada smo Te videli gladna i žedna, ili golog ili bolesnog, a ne poslužismo Ti? Sudija im odgovori: zaista vam kažem, kad niste nekome od ovih malih i siromašnih učinili, niste ni Meni učinili. Idite od Mene, prokleti, koji se Mene odrekoste pred ljudima i služiste đavolu. Sada se i Ja vas odričem. Kad oni čuše takav strašan odgovor, počеше odmah gorko plakati i moliti za oprostaj, no Gospod im ne oprostí. U taj čas pohvataše ih anđeli i baciše u ognjeno more. U velikim i strašnim i neiskazanim mukama, vikali su oni: teško nama! No na njihovo uzdisanje, vrisku i jauk, niko nije obraćao pažnju, niti je hteo da im se smiluje. Odmah su potonuli u dubinu mora, gde su se za svagda izgubili.

[sadržaj](#)

LEPOTE CARSTVA BOŽJEG

Gospod opet stade na zemlju, zasađenu prekrasnim voćkama i mnoštvom drugog divnog i prekrasnog drveća, koga se čovek ne može nagledati. Ja upitah moga anđela vodiča: kako će biti Carstvo Božje i da li može biti nešto lepše od ovoga? Na ovo pitanje anđeo mi odgovori: ne znaš šta govoriš! Eto, to je zemlja mira o kojoj Gospod govori u svome Jevanđelju: "Blaženi su krotki jer će naslediti zemlju". A nebesko Carstvo, koje nije moguće opisati i iskazati, mnogo je lepše. Gospod ponovo pogleda na zemlju, a ona se u taj čas pokri svakojakim zelenilom i krasotom, kojoj sam se u čudu divio.

Potom po svoj zemlji potekoše dve velike reke. Jedna je bila napunjena čistim i slatkim medom, a druga mlekom, i mleko se ne pomeša sa medom. Reke su tekle na sve strane i napajale korenja od drveća. Posle toga videh kako proleću ptice, nebeske, lepe i svakojake vrste, koje je nemoguće opisati. Napuniše sav vrt i počеше da pevaju čudnim glasovima, da ih se nikada naslušati ne bi mogao. I nije moguće iskazati lepotu njihovih pesama, koje su se do neba uzdizale. Posle toga stade Gospod na visinu nebesku, odakle su silazili anđeli i mnoštvo Sila nebeskih, koje su nosile sa sobom veliki Grad, Novi Jerusalim, kome je tvorac sam Bog, u Svetoj Trojici proslavljeni. I namestiše Grad na Istok, po sredini je bio raj Edemski, a unaokolo sveti anđeli Božji. Vrata na tom Gradu svetlela su se kao sunce. Zatim anđeli zatrubiše i sva stvorenja Božja, nebeska i zemaljska, počеше slaviti Boga. Sve su to gledali i slušali oni sa leve strane, i među njima ču se glas: o nepokajani bezakonici, zloga i tvrdoga srca, lenjivi i neverni, nedostojni i prokleti, kakvoga se blaga i lepote mi lišismo i izgubismo ga; kakvo zlo nas postiže za naša prljava i zla dela! Tada Gospod Isus Hristos usta sa prestola svoga, i reče onima koji su Mu stajali s desne strane tihim glasom:

dođite blagosloveni Oca mojega i ljubljani Moji, uđite u radost obećanu vam od Gospoda Boga vašeg. To čuše i oni sa leve strane i počehše odmah da proklinju sebe, jer ničega strašnijeg i težeg od toga za njih nema.

[sadržaj](#)

NAGRAĐIVANJE PRAVEDNIKA I UVOĐENJE U GRAD

Prva pođe Hristu, od onih sa desne strane, Presveta Bogorodica, čije je lice sijalo kao sunce u svoj sili svojoj. Dođe blizu Gospoda i pokloni Mu se. A Gospod je susrete, prikloni svoju Prečistu glavu i reče joj: uđi sveta moja Mati u radost Sina svog, jer je sve ovo dostojanje tvoje. A ona se smireno pokloni Gospodu i izljubi prečiste ruke Njegove. Dok je ona veselo i sa radošću ulazila u sveti Grad, zapevaše svi anđeli i pravednici.

Posle Presvete Bogorodice pođe sveti Jovan Krstitelj i dvanaest svetih apostola. Izdvojiše se njih dvanaestorica, obučeni u carske haljine, i pođohše prema vratima dotičnog Grada. A Gospod Isus Hristos poljubi ih u lice sa radošću i reče: uđite u radost Gospoda svoga. Oni Mu se pokloniše i uđohše u sveti Grad. Anđeli pak i za njih proslaviše Boga.

Za apostolima pođohše onih sedamdeset učenika Hristovih, i dođohše po zapovesti Sudije na gradska vrata. Behu obučeni u munjesjajne haljine, i pokloniše se Gospodu, On im reče da uđu u Grad. Sve to videše oni sa leve strane, i gorko plakahu i čupahu kosu sa glave, sećajući se svojih grehova zbog kojih su izgubili zanavek takvo blago.

Jevreji koji ne primiše Hrista i ne primiše krštenje, počehše iznenada i iz sveg glasa da proklinju pravednoga Mojsija govoreći: gde je on sada? Ne vidimo ga ovde među nama. Mi ne poznajemo Onoga kome smo trebali da budemo pokorni, nego smo Ga se odrekli. I tako tražeći Mojsija, ne mogoše ga naći, jer i on beše na istom mestu sa Avraamom, Isakom, Jakovom i sa ostalim prorocima, sa desne strane pravednog Sudije.

Po zapovesti pravednoga Sudije, odeli se mnoštvo ljudi s desne strane, kojima su lica bila svetla kao sunce, i koji behu obučeni u crvene haljine. To su bili sveti mučenici i mučenice za Hrista. Dođahše kod Gospoda i pokloniše Mu se, On ih primi i pokaza da uđu u sveti Grad, što oni sa radošću učiniše. Posle njih dođohše drugi ljudi, svetloliki i sa sjajnim kao oganj haljinama. To su bili ispovednici prave vere, i oni uđohše u radost Gospodara svoga. Za ispovednicima prave vere dođohše bliže Gradu Blagovesnici. Lica su im bila kao sneg blistava, a haljine im se sijahu kao blistajuće zlato. I oni uđohše u radost Gospodara svoga.

Za blagovesnicima pođe manja grupa svetitelja, čija su lica bila svetla i blaga; obučeni behu u bele kao sneg haljine. Na plećima su im bili omofori; to su bile vladike i svetitelji, kojima je Gospod zapovedio da uđu u slavu Njegovu, a anđeli proslaviše Boga Svedržitelja.

Za svetiteljima dođohše uzdržljivci, čija lica behu kao beli ljiljan. Oni se približiše Gradu i pokloniše Gospodu. To su bili isposnici, kaluđeri, koji su se potrudili Hrista radi. Gospod pogleda na desnu stranu i otuda mu dođe mnoštvo kaluđera,

koji se očistiše istinskim pokajanjem. Gospod i njima pokaza da uđu u sveti Grad, podiže ruke preko njih, a oni proslaviše u Trojici Jednoga Boga.

Za kaluđerima i isposnicima, priđoše Gradu i kaluđerice, koje se Hrista radi odrekoše zemaljske radosti i pođoše za Hristom. Gospod im zapovedi da uđu, te i one uđoše sa radošću u Grad. Odmah za njima dođoše mučenici, koji su krv svoju prolili za Hrista i Gospod ih smesti u Grad.

Videh i one koji su stajali na levoj strani, kako urlaju od bola i očajanja i proklinjahu sebe i one koji su ih na greh navodili. Videvši Slavu Gospodnju i sveti Grad i one koji ulaze u njega, tukli su se u glavu i lice, čupajući svoju kosu.

Zatim se opet Gospod okrenu na desnu stranu i otud mu dođoše pravednici sa licem sjajnim kao mesec u punoj svetlosti svojoj; i oni uđoše u radost Gospoda svoga.

Posle pravednika pozva Gospod Avraama, Isaka, Jakova i dvanaest starozavetnih patrijaraha, odevenih u bele haljine. Gospod i njima pokaza da uđu u sveti Grad. Oni uđoše i zapevaše pesmu Bogu. Za njima dođe mnogo naroda svi su bili ponizni drug drugu i sijahu se kao sunce. Gospod ih pohvali za njihovu čistotu duše, jer su čuvali sebe, ne oskvrnivši se od rođenja svoga. Kada su ulazili u Grad, svi sveti anđeli proslaviše Boga. Za njima dođoše svi proroci, osim Mojsija i Arona. Proroci su blistali kao zvezde nebeske i veselo uđoše u Grad. Za prorocima dođe mnogo ljudi koji su bili milostivi i smerni, lica im bela a glave pomazane sa jelejem. I oni se pokloniše Gospodu, a On zapovedi da uđu u grad - Novi Jerusalim. Oni su svoj život proveli u suzama i postu i time zadobili milost Božju i ulazak u Grad.

Zatim dođe Mojsije i Aron. Lice je Mojsijevo bilo proslavljeno Slavom Božjom a haljine njegove blistale su kao munja. Sa njim su bili Aron, Eleazar i drugih dvanaest proroka, koji su prvi proricali o Hristu. Među njima su bile sve pravedne sudije Izrailjske do proroka Samuila, za njima car David i svi carevi izrailjski, koji ne behu idolopoklonici. I behu tu svih dvanaest plemena izrailjskih, koji su živeli po zakonu mojsijevom i nisu sa klanjali neznabožaćkim bogovima. I Gospod ih sve uvede u Grad.

[sadržaj](#)

PRVI KOJI SU BOGU SLUŽILI

Tada pozva Gospod Adama, Avelja, Sita, Enoha, Noja, Melhisedeka, i sve izbranike svete, muškog i ženskog roda, svi su oni ušli u radost Gospoda svoga, jer je On zapovedio svome predstavniku da im da dostojna i odgovarajuća mesta.

I oni su ugodili Bogu, mada nisu znali zakon, ali se nisu klanjali idolima, nego su poštovali istinitoga Boga. Gospod i njima zapovedi da uđu u sveti Grad.

Zatim dođe manji broj ljudi sa svetlim licem i slobodno uđoše u Grad. To su bili oni, Hrista radi ponizni i jurodivi (ludi) koji su bili ismevani od ljudi i pretrpeli mnoga zla i uvrede, zbog toga uđoše u radost Gospodnju. Posle toga Gospod zapovedi jednoj većoj grupi ljudi, koji su stajali na desnoj strani, da priđu bliže.

Tada dođe mnoštvo naroda, koji su izgledali vrlo lepo u licu, sa sjajnim haljinama. To su bili smerni duhom, ili siromašni duhom i oni su ušli u sveti Grad.

Zatim se pojavi skup naroda, pokriven svetlim oblakom. Gospod im se okrete i progovori im tihim i blagim glasom: uđite, uđite ljubimici moji, u radost Gospoda svoga, uživajte plodove truda svojih. A to su bili pokajnici, koji su se pokajanjem i suzama očistili. Za njima dođe mnoštvo ljudi, koji behu tihi i mirni. Odelo njihovo bilo je svetlo kao dan; i njima Gospod pokaza da uđu u sveti Grad, kao smirenim i poniznim.

Posle njih dođe drugi skup ljudi. Lica su im bila kao med čista, a haljine im bejahu sjajne kao svetlost. To su bile pravedne sudije Novoga Zavjeta, koji ne primahu mito, nego sudiše po pravdi svakome. Gospod i njima zapovedi da uđu u Grad.

Gospod opet pogleda na desnu stranu i pristupiše mu ljudi, koji su bili obučeni u crvene kao krv haljine, sa vencima na glavama, a obrazi su im bili namirisani miomirom. Gospod im zapovedi da uđu u Grad. To su bili milostivi, gledao sam ih i neiskazanu Slavu u Svetome gradu. I videh lepe dvorove i mnogo stanova koje je trebalo napuniti. Bilo je mnogo onih koji su ulazili u Grad, a meni rekoše: nije ni četvrti deo toga Grada napunjen.

Za milostivima dođe pred Gospoda jedan mali skup ljudi, koje pozva Gospod da uđu u Grad. Na svima su bile haljine bele čiste kao kristal, a lica su im bila svetla. To behu mirotvorci.

Zatim Gospod dozva veliki sabor ljudi, u još lepšoj slavi i časti, sa veselim licem. To su bili prognani pravde radi, ogovarani i tučeni bez krivice; i za sve ono što su pretrpeli za ime Hristovo, naslediše radost Gospoda svoga i uđoše u Grad. Odmah za njima dođe drugi veliki sabor. Lica su im bila belja od snega, a haljine svetle kao munja, u rukama su držali zlatne sveće. Njih Gospod pozva i reče: uđite u radost Gospoda svoga. I oni sa velikom radošću uđoše. A to su bili devstvenici, koji su sačuvali svoje devičanstvo neokaljano.

Opet pogleda Gospod na desnu stranu i dozva jedan vrlo mali skup žena, koje su u licu bile lepe i rumene, odeća im beše bela kao sneg, a glave okićene vencima. One dođoše i pokloniše se Gospodu. On im zapovedi da uđu u Grad, a sveti Božji anđeli proslaviše Gospoda. To su bile žene koje su časno i neporočno pošle za svoga muža i ne okaljaše toga večnoga života; može li žena imati svoga muža, ili, hoće li muž imati ženu svoju, koji su neokaljani i u strahu Božjem proveli život svoj na zemlji? Na to mi on odgovori: ovde više nema telesnih želja, nego su oni došli u večni život, i žive kao anđeli Božji na nebu. Ponovo upitah svoga vodiča o svemu drugom što sam video, i sve mi pokaza, po redu i po imenu o pravednicima i o grešnicima, i gde će ko dobiti mesto, i kakav će ko dar dobiti od Boga, ako spada među one koji su ljubili Gospoda svoga.

Zatim videh kako se sveti Krst podiže sa mesta na kome je stajao, i ode bliže svetome Gradu, i stade kod vrata gde stajaše Gospod, koji pozivaše svoje svete i uvođaše ih u Grad. Po svoj zemlji stajalo je mnogo grešnika, bilo ih je kao peska u moru, od vremena Adamova do dolaska Hristova, od svakog plemena i jezika. I svi oni koji umreše nepokajani u gresima svojim, moljahu Boga za oproštaj. Stajali su sa strahom, ne očekujući ni od koga pomilovanje. Tu su bili nazovi hrišćani, oni koji su se samo zvali hrišćanima, ali nisu ispunjavali ni jednu

hrišćansku zapovest, niti su tvorili ono što je Gospod Hristos kroz svoju svetu Crkvu naredio i ostavio. Gospod se okrete prema njima i vide znakove i natpise od svakog greha i zla koje su učinili, Zatim videh kako Gospod sa palicom u ruci, razdeli grešnike jedne od drugih, sve po jeziku i po narodnosti, odvoji i veru od vere, i svaku grešnu jeres. I svaka od njih stajaše na svome mestu. Na jednoj strani stajali su grešni Jevreji, koji nisu ispunjavali zakon Mojsijev, nego se još klanjahu idolima. Na drugoj strani stajahu oni koji nisu verovali u Isusa Hrista i u Njegov dolazak na zemlju, kroz rođenje svete Djeve i Duha Svetog, i koji su Ga raspeli i ubili, čineći mnoga zla apostolima i potonjim hrišćanima.

[sadržaj](#)

IZLIVANJE GNJEVA GOSPODNJEG

Posle toga Gospod pogleda sa velikim gnevom na zapad, i dođoše sa munjevitom brzinom vatreni anđeli, spremni da pobacaju sve grešnike u jezero ognjeno i sumporno. I na znak Sudije poče hitro bacanje grešnika u ognjeno more. Oni pak urlali su od straha i bola, sve dok ih bezdan ne proguta. Tada pođoše vatreni anđeli na onu stranu gde su se nalazili hrišćani, koji se za vreme gonjenja odrekoše Hrista Boga našeg, te i njih pobacaše u ognjeno more. A oni gromovno vikahu i javljahu se Bogu sa molbom, ali pomilovanja ne dobiše. Zatim odeli Gospod jednu grupu ljudi koji su imali isti udeo: pripadali su razbojničkim bandama i ubicama, obučeni behu u krv, čuveni po svojim nevaljalstvima, tela im behu trnovim ranama izranjavljena. Iz obraza im je tekao gnoj, a noge im behu iskrivljene. I Gospod se razgnjevi na njih, naredivši vatreanim anđelima da ih pobacaju u ognjeno more. Plakali su i vikali, ali pomoći ni od kuda. Tu su bili i oni koji su izvršili samoubistvo, i na taj način naružili Boga, a đavola obradovali, tako da će sa đavolima biti mučeni. Potom pristupi jedna grupa ljudi, koji stajahu zasebno pored Gospoda. Lica im behu veoma tamna i zlovoljna a haljine sve poderane, a na nogama kozja koža. Gospod zapovedi anđelima da im svima vežu noge i ruke, i tako svezane da ih pobacaju u vatru neugasivu. To su bili lopovi i razbojnici. Kad ih anđeli u oganj baciše, iz plamena se ču strašan urlik i grom, koji se čuo do neba, kao da je želeo da sve istrebi. A pobacani grešnici gorahu kao suve trske. Zatim Gospod prizva još jednu grupu ljudi sa leve strane. Oni siđoše i stadoše pred Sudiju. Iz njihovih usta kiptali su crvi i smradan vazduh. Haljine su im bile crne kao dimom opaljene, a lica njihova kao ugalj. I na njih se razgnjevi Gospod, zato što su bili laže krivokletnici, i mnogim nevaljalstvima nanosili štetu i drugima, zaboravivši na Boga. Zato ih Gospod predade u ruke strogih i ognjenih anđela, koji ih pohvataše i baciše u večne muke. U tim strašnim mukama molili su za pomoć, ali pomilovanja nije bilo ni od koga. Posle krivokletnika Gospod odeli još jednu grupu, od onih sa leve strane, koji su bili tamom pokriveni, a u licu su bili strašni i izgledali kao risovi, zubima su škrgutali, a jezici su im visili kao u besnih pasa. Iz očiju su im sevale varnice. To su bili gnjevljivci, klevetnici, zlopamtljivci, zavidnici, podsmevači i rugači. I njih Gospod osudi na strašne muke u jezeru koje gori ognjem i sumporom, tamo gde

crv ne umire i oganj se ne gasi. Oni su gorko plakali, i umesto suza iz njihovih očiju tekla je krv, no ipak ne biše pošteđeni.

Zatim bi odvojena jedna velika masa ljudi, kojima lica behu izgorela i crna, a haljine odvratne, kao potoci od krvi i znoja. Oni stadoše pred Gospoda izobličeni i bez opravdanja. A zato behu takvi, što se u zemaljskom životu nisu kajali ni ispovedali svoje mnogobrojne grehe, niti su milostinjom očistili duše svoje, da bi njome zadobili od Sudije milost i oproštaj. Nisu praštali uvrede onima koji su ih vređali, i zato se sada njima ne oprašta. I ja čuh od anđela šta je trebalo činiti: praštati bližnjima svojim, da bi i njima Bog oprostio. U vreme milosti strogi Sudija im se pokaza milostiv i blag, i tada su smeli da mole za oproštaj. Da su i oni drugome opraštali, Gospod ne samo da bi im oprostio, nego i Carstvo nebesko bi im darovao. Ali oni se time nisu koristili dok je bilo vreme milosti na zemlji, gde su mogli još da isprave svoja dela, da ostave zlo i da čine dobro. Radili su po svojoj zlobi i pakosti, i rugali se Božjem trpljenju. Kada bi ljudi vodili jedino brigu o spasenju svoje duše, tada im vrag ne bi mogao naškoditi, niti bi bio u stanju da ih pogubi. Ljudi sami sebe upropašćuju. Ko ne čini drugome štete, ne može mu ni sam satana naškoditi. Zbog toga smo mi dužni sebe ispravljati, ne druge osuđivati. Među ovima bilo je i takvih koji su se predavali pijanstvu i žderanju, i na njih se razgnjevi Gospod, a anđeli ih pohvataše i baciše u ognjeno jezero. Posle toga odeli Gospod drugu grupu ljudi sa leve strane, čije haljine behu ispunjene grozotom i crvima, iz očiju im je tekla krvava pena, obrazi su im bili gnojavi, iz srca ispadali crvi, a na nogama im visile pijavice, koje su im pile krv. Iz nozdrva im izlažaše smrad kao od mrtve telesine. Pogleda Gospod na njih, veoma se rasrdi i reče im: o rode preljubotvorni, hodili ste po željama srca svoga, da bi vam kraj bio večna muka. Kad oni to čuše, počеше svi iz glasa kukati i vapiti: pomiluj nas, Bože, i poštedi svoja stvorenja; zgrešili smo, ali od Tebe nismo odstupili, nismo se klanjali tuđemu Bogu. Zatim zatrubi anđeo tri puta i Gospod zapovedi i reče: idite od Mene prokleti da vas više ne vidim. Da ste pre vaše telesne smrti prineli vaše suze i vaše pokajanje, to bi se još i mogli očistiti od grehova vaših - u mukama i sam se satana kaje. Nego idite od Mene prokleti u oganj večni. I u taj čas ognjeni anđeli ih pohvataše i strmoglaviše u jezero. Odmah zatim za ovima odvoji Gospod još jednu grupu s leve strane, koji behu na izgled vrlo lepi, a bili su po činu kaluđeri. Kad ih videh, veoma se začudih i u sumnji pomislih: kakvi su to bili kaluđeri Hrista radi? Oni su bili na levoj strani zato što nisu ispunili ono što su se zavetovali Gospodu. Lica su im bila crna, u rukama držahu svetilnike ali bez ulja, sa žiškama skoro ugašenim. Na svima njima videla se lenjost i nebriga o duši. U licu su izgledali kao sove. Nad njima se videla zamišljenost i podmuklost kao u zmije. Behu opasani nepokornošću kao teškim gvožđem. Gospod pogleda na njih i veoma se rasrdi, zato što su prepuštali svojim strastima i telesnim željama, i što nisu obećanje ispunili, nego su u pomislama svojim bili sluge nečistote. Oni pak iz sveg srca moljahu i vikahu: pomiluj nas Gospode, jer smo mi Tebe jedinoga poznavali, i Tvome svetom Imenu danonoćno služili, i Tvojim Imenom besove proterivali. Na to im Gospod trubnim glasom odgovori: vi niste hteli ranije da poslušate Moj glas, zato i Ja vas sada ne slušam. I odmah biše gurnuti u oganj od anđela u večne muke. A meni pokaza moj anđeo zašto su ovi pri svršetku svoga veka pali u pogibao: malo je

bilo među njima onih koji su voleli monaški podvig i smirenje, i sve ostale vrline na koje su se bili zavetovali Bogu. I na kraju ovoga veka i sveta nastaće hiljadugodišnje carstvo satanino po svoj zemlji. On će svakojakim laganjem i obmanama privući k sebi mnoge slabe i neobazrive duše.

Posle ovih, odvoji Gospod sa leve strane i one koji su bili duhovno slepi i koji nisu živeli po volji Božjoj. Na njima nije bilo nikakvog zla, bili su skoro kao pravednici. I pogleda Gospod na njih, i ne razgnjevi se, nego se razgnjevi na roditelje njihove, zato što ih nisu prosvetili svetim hrišćanskim krštenjem. I reče Gospod da im se da poslednje mesto na zapadu, i da naslede neki mali deo večnoga života, bez gledanja lica Božjeg. A oni zavikaše: Vladiko i Gospode, blagosloven si Ti i blag, i milostiva srca. Ti si Gospodar od života i od smrti, uzeo si nas prevremeno iz zemaljskoga života, po nekakvim čudnim tajnama tvojim. No za jedno Te molimo, opomeni nas se, Gospode! I Gospod im darova malo svoga dara i dobitka. To su bila deca hrišćanskih roditelja koja ne poneše svetoga krštenja. A sva behu jednakoga rasta.

[sadržaj](#)

SUD NAD HRIŠĆANSKIM JERETICIMA

Posle toga Gospod odeli od onih koji su stajali na levoj strani, jednu grupu ljudi koji pripadahu Arijevoj jeresi. Članovi toga zborišta imali su vid satane, lica su im bila kao zmija otrovnica, a iz usta su im ispadali živi crvi. Na njih se Gospod najviše razgnjevi, i potraži Arija od koga je potekla ova nečista jeres. Arije se brzo nađe pred Gospodom i Gospod mu reče: zar Ja nisam bio Bog istiniti jedinusušan sa Ocem i savršeni čovek? Kako si se ti, onda, usudio da moje Božanstvo sravniš sa životinjom. Tako si prevario ceo ovaj narod, i doveo ga do večne muke i propasti. To reče Gospod i okrenu svoje prečisto lice od njih. I pohvataše ih ognjeni anđeli, metnuše na njih teške gvozdene lance, i pobacaše ih u ognjeno jezero gde se nalazio đavo sa svim demonima, i Juda izdajnik Hristov.

Odmah za ovim pozva Gospod drugu grupu jeretika koji su pripadali saboru Makedonijeve jeresi. Lica su im bila po izgledu puna zla, iz usta im je izlazio silan smrad, tako da su sav vazduh okužili, a oči im behu pune mraka. Pogleda Gospod na njih i potraži onoga od koga je proizašla ova sablazna i nečista jeres. Makedonije se brzo nađe pred Gospodom, i Gospod mu reče: Duh Sveti, koga si ti ružio, omalovažavao i ponižavao, doći će sada i osudiće te, zato što je On istiniti Bog i Gospod. Zatim zapevaše sve nebeske sile strašne pesme, i prizivahu Svetog Duha rečima: Care nebesni, utešitelju Duše Istine, koji si svuda i sve ispunjavaš, riznico dobara i Životodavče, dođi i javi se, da bude porugan onaj koji je Tebe ružio. Po svršetku ove pesme, sa visine zasija čudna i velika svetlost, zaplamteše vatrene zvezde, a zatim blesnu silna munja. Potom se pokaza presto načinjen kao od mudrosti, i na njemu videh Gospoda Duha Svetoga Utešitelja u vidu beloga goluba. I dođe Sveti Duh i stade na jedinorodnom Sinu Božjem, koji je jednake časti sa Bogom Ocem. Na taj način bi osramoćen skverni Makedonije. Zatim se pojavije ognjeni anđeli, te sa njima

uradiše isto što i sa Arijem i njegovim skupom. A Sveti Životvorni Duh vrati se sa Slavom onamo otkuda Je i došao.

Opet pogleda Gospod na levu stranu, i približi mu se velika grupa ljudi i stadoše pred Gospoda. Lica su im bila mrska i tamna. A Gospod se rasrdi na njih vrlo i pozva Nestorija, od koga je potekla ova jeres. Kad Nestorija stade pred Gospoda, Gospod mu reče: gde su u Meni dva lica, kako si ti to o Meni govorio i sa tim ovoliko naroda uveo u propast? Zar Ja nisam jedini Sveti, jedini Gospod Isus Hristos, u dve prirode (božanska i čovečanska), a u jednom Licu. Meni pripada poklonjenje svih stvorenja neba i zemlje. A služitelji Nestorijeve jeresi i nauke, poznadoše Gospoda i priznadoše svoju zabludu, ali ne smeše ništa progovoriti. Zatim se pojavi sveta Prečista naša Vladičica Bogorodica i prisnodjeva Marija, koja tiho priđe Sinu svome i Bogu, osvetljena neiskazanom slavom, i ukrašena neviđenom svetlošću. Anđeli joj služahu, a pri njenom dolasku zapevaše joj pesmu: Raduj se ti koja si se udostojila da budeš Mati Hrista Boga! U tom momentu nečastivi Nestorije pade i sruši se, a Gospod okrete Lice svoje od njega. Zatim ga uhvatiše ognjeni anđeli, svezaše mu i noge i ruke i baciše ga onamo gde su bili bačeni Arije i Makedonije. A prečista i sveta Carica Bogorodica vrati se opet sa slavom tamo otkud je i došla uz slavljenje svetih anđela Božjih.

Sada prizva Gospod drugu grupu jeretika i na njih se veoma rasrdi, pozivajući onoga koji ih je prevario. U taj čas pokazaše se dva čoveka, vrlo crna, kao i sam satana, i Gospod im se srdito obrati: a ko vas je naučio da govorite da je u Meni ostala jedna priroda posle telesnog rođenja i dolaska na zemlju? Zar Ja nisam jedan Bog u dve prirode, božanskoj i čovečanskoj, kao što su vas učili i utvrdili sveti Oci i učitelji Crkve, nadahnuti mojim Duhom? I kako ste vi smeli da izvratite moju nauku, koju sam predao Crkvi svojoj i zapovedio svojim izabranim učenicima da je propovedaju i drugima da je predaju?! Posle toga pozva Gospod anđele mučitelje da i sa njim učine ono što učiniše sa ostalim jereticima.

Molim vas, braćo i oci, kad ovo pročitate, niko da ga ne smatra za neistinu i da ne kaže: grešnom i nedostojnom čoveku bilo je nemoguće videti takve tajne, jer od stvorenja sveta do danas niko od svetitelja ne udostoji se da vidi ovakva strašna čudesa, mada su među njima bili oni koji su zadobili velike darove Duha Svetoga, svaki po svome dostojanstvu. Meni se otkrilo sve ovo od Gospoda, ne zato što sam bio dostojan, nego po molitvi Njegovog ugodnika Vasilija. I sam sam se čudio tom Božjem otkrivenju. Ali zar ne znate da je Gospod i tajnu svoga Vaskrsenja otkrio ženama pre nego drugima, pa i pastiri su prvi doznali o Njegovom rođenju, a prosti i neuki ribari postadoše propovednici Njegove nauke. Mi vidimo i u mnogim drugim opisima podrobno izložena čudesa i darove Duha Svetoga, kao na primer, kod Velikog Pajsija i mnogih drugih svetitelja. Jedni su dobili otkrivenja, a drugi dar raznih drugih čudesa, njima sličnih, kao što smo i kod apostola videli različite darove Duha Svetoga. A što se mene tiče, ja sam poslednji od ljudi, kome je sve ovo otkriveno, i to što mi je bilo pokazano, sada ovde opisujem, radi koristi onih koji ovo čitaju i slušaju. A sve ovo što sam ovde opisao, nisam sam izmislio. Zbog toga molim svakoga, koji nađe ovde nešto nerazumljivo, neka me ne osuđuje, jer ja samo verno prenosim, bez oduzimanja i dodavanja, ono što mi je pokazano. Opisujem ono što sam video i čuo, ali za one

koji će čitati sa smirenim srcem. Pišem istinito a ne lažno, u čemu mi je Bog svedok. A sada da se povratimo na pređašnje razgovore.

Posle svih ovih, odeli Gospod od onih sa leve strane još mnogo drugih jeretika, među kojima behu tri lažna čoveka: Origen, Evagrije i Didim. Oni behu vezani i tamom pokriveni. I Gospod se okrenu od njih, a anđeli ih toga trenu pobacaše u ključalo more, zajedno sa ostalim jericima.

Opet pogleda Gospod na levu stranu i dozva k sebi drugu grupu jeretika i otpadnika, među kojima behu pet velikih: Sergije, Honorije, Kir, Pir i Didim. Lica im behu kao izgorela nečista i okaljana. I Gospod im sa gnjevom reče: zašto izvrnuste Moje božanske reči, učeći da je u Meni jedna volja i jedna energija, i tako prevariste ovaj narod vašim lažnim naukama? Uzmite ih odavde, reče Gospod ognjenim anđelima. Tako i oni biše bačeni sa ostalima u ognjeno jezero.

[sadržaj](#)

O IKONOBORCIMA

Posle toga odeli se druga grupa ljudi, od onih što su stajali na levoj strani. Ličili su na idole, strašni i puni zlobe. To su bili Severijani i drugi ikonoborci, koji su ružili ikone i govorili: da je Gospod naš Isus Hristos svoje telo skinuo s neba, i da nije od čiste krvi prečiste Vladičice naše Bogorodice i Devojke Marije rođen.

Gospod se rasrdi na njih vrlo i sa velikim gnjevom reče im: idite od mene svi koji nepravdu činite zato što ste se sami od Mene odrekli i ikonu moga Lika (obraza) obeščastili i porugali dve prirode Moje, i dve volje Moje odrekli, i sa time mnoge povukli u pogibao, koja i vas čeka bespoštedno. Ovo reče Gospod i okrenu svoje prečisto Lice od njih, a vatreni anđeli napadoše na njih i pobacaše ih u ognjeno more.

[sadržaj](#)

O JEVREJIMA KOJI SU RASPELI HRISTA

Posle toga vide Gospod kako mu dolazi veliki skup, bezbrojno mnoštvo ljudi, pogruženi u tešku tamu. Lica su im bila pokrivena sa gnojem i krvlju, a glave belom bolešću. Uši su im bile namazane smolom, u rukama držahu konjske repove. Noge im behu iskrivljene i obrasle magarećom kožom. Kad ugledaše jedni druge, začudiše se sami sebi i šapatom govorahu: teško nama svima koje prevariše Ana i Kajafa sa Pontijskim Pilatom, koji su Hrista osudili na krst i razapeli, Njega koji sada sudi živima i mrtvima. O zli sablaznitelji i lažljivci, zbog kojih mi ne poverovasmo u Hrista Sina Božjeg, pa zato sada potpadosmo pod Njegovu nemilost i sud. Mi bez odgovora pred Njim stojimo, jer učinismo mnoga zla Njemu i Njegovim učenicima i apostolima. A da smo poverovali u Njega i krstili se kao i drugi koji sada, kako vidimo, ulaze u Njegovu Carstvo nebesko, to bi i mi tamo bili uvedeni.

Dok su oni tako govorili, reče im Gospod kroz anđelsku trubu: zar ja nisam Gospod Isus Hristos, Sin Boga Oca, koji sam se spustio s nebesa, sišao na

zemlju i rodio se od Duha Svetoga i svete prečiste Devojke Marije? Dolazio sam na vaše sabore i govorio vam: Ja i Otac jedno smo, i ako meni ne verujete, verujte delima Mojim. Vi ste videli dela Moja, kako sam mrtve vaskrsavao, slepima oči otvarao, kljasti su ustajali na noge svoje, isterivao sam zle duhove iz opsednutih, i lečio svaku drugu bolest. I vi ste sve to videli i ne hteste Mi verovati jer vas gordost vaša zaslepi, da gledajući ne vidite i slušajući ne čujete. Zato sada ne možete sa Mnom carovati, jer sve ono što ste Mi zlo činili bilo vam je milo i po volji. Vi ste Mene na krst raspeli, i rebro moje kopljem proboli. Vidite sada ruke moje i rebra moja koja svedoče o vašoj zlobi prema meni, ali Ja vas neću za to osuditi, nego zato što niste poslušali izbranike moje, učenike i apostole, koje vam poslah da vas pokrenu na pokajanje. No vi se ne pokajaste, nego se još više okrenuste na gori put. I proteraste Moje učenike iz vaše sredine i postadoste Mi još gori neprijatelji, izgubivši tako Carstvo Božje.

Kada oni to čuše, počеше gorko plakati i jaukati. Jedni su se tukli u grudi, a drugi grebahu kožu sa lica svoga i govorili: Mojsije, Mojsije, o teško nama! Gde si ti sada, dođi, da li si ti bar zaslužio milost od Boga? Izbavi sada i nas iz nevolje. Ali im Gospod nanovo reče: vaš je deo u vašem neverstvu, a Mojsije koga vi tražite sad, na sudnom odgovoru, u Meni nađe pravi put. Zato će vas on ismejati i izobličiti. Pri toj reči pojavi se Mojsije u velikoj slavi. Oni čim ga videše, poznadoše ga i povikaše: o Mojsije, ti si nam dao zakon, mi smo taj zakon sačuvali kako si nam zapovedio, a ovoga sadašnjega Sudiju raspeli smo i ubili. Sad nam kaži ko je On, i zašto nam u tvom zakonu nisi kazao o njemu, i reci nam kako da se sada izbavimo iz njegovih ruku. Jer vidimo i svuda nalazimo Njegovu vlast, i svuda nas postiže sud Njegov i gnjev. On će nam svima suditi, i nema nikoga ko bi nas izbavio od suda Njegovog.

Tada Mojsije odgovori Jevrejima: o nevaljali i tvrda srca sinovi, ali ne Avraamovi, nego sinovi đavolji! Zar vam nisam pisao u zakonu vašem govoreći: takvog jednog Proroka podići će vam Gospod Bog između braće vaše, kojeg ste vi dužni slušati kao i Mene, što bi vam god zapovedio. A svaka duša, koja ne posluša toga Proroka, biće istrebljena iz sredine vaše. O tome vam je još jasnije kazano i na jednom drugom mestu u vašem zakonu: On će biti carujući Car od kolena Judina, koji treba da dođe. On će biti onaj koga je narod očekivao, i o kome se mnogo govorilo, o kome vam je čitano po zbornicama vašim u dan subotnji. I zato ste lišeni dolaska Mesije, o kome je svedočila naša vera, jer ste Ga se vi odrekli, i upisali se u neznabošce.

Oni mu na to odgovoriše: kako mi možemo u njega verovati, kad on naziva sebe Sinom Božjim, a to u tvome zakonu nije napisano, i proroci nisu o tome ništa govorili? A Mojsije im na to reče: Ja Njega prorokom zovem kao i sebe, zato što se ovaplotio i postao čovek savršen, ostavši savršeni Bog. On je bio apsolutno savršen, ali zavist, zloba i pakost vaša, ne dade vam da poverujete u Njega, i radi toga vas očekuju u budućem veku večne muke, i udeo u ognjenom jezeru. Ovo im izreče Mojsije i otide od njih.

Posle toga odeli Gospod još jednu grupu od onih sa leve strane, koji izgledahu puni lukavstva. Oni su bili gori od svih drugih. Oči im behu tamne i mračne kao noć, na čelima njihovim stajao je satanin natpis. U rukama su držali daščice, na koja je bilo napisano njihovo zlo i nevaljalstvo.

Gospod se i njima obrati sa rečima: o nečastivi, zašto ste Me ostavili, i Antihristu se okrenuli, žanjući za njega vašu pogibiju? Vi se odrekoste Mene, a sada se Ja odričem vas, i neću vam se smilovati, nego ću i vas oterati na mesto gde je on, u muke večne i u vatru neugasivu. Zato što ste njemu služili, imaćete tu čast, da zajedno sa njim večno gorite. Tada ih uhvatiše sveti anđeli, po zapovesti Božjoj, i baciše u propast satansku. I njihova vika i jaukanje, behu strašni za slušanje. A i ja, kad sve to videh i čuh, strah me obuze veliki. Milost su iskali ali milosti nisu dobili.

[sadržaj](#)

SUDBINA HRIŠĆANSKOG MUČITELJA

Posle svega ovoga čuh glas kao riku lava, koji škripi zubima i besno urliče od straha i muka u kojima se nalazi: oh, raspeti Bože, kako Te ne poznadoh kada si se očovečio i rodio u telu kao čovek, i odrekoh se Tebe, i nisam hteo čuti Tvoga imena, a sad vidim da si Ti jedini višnji Gospod Isus Hristos. Bio sam neprijatelj Tvoj i protivnik, a sada iz ovih muka Tebe kao Gospoda Boga ispovedam. O, teško tome koji Tebe ne ljubi, i Tvoga dolaska na zemlju se ne opominje! O, teško onima koji Tebe istinitoga nisu poznali, koji Ti ne verovaše, i ne krstiše se Tvojim svetim krštenjem. O, teško i meni, jer se užasno mučim u ovom plamenu! O, smrti, gde si sada da me izbaviš od ovih muka! Ko je to mogao pomisliti, da će se sa mnom ovako nešto dogoditi!

Slušajući ovo strašno jaukanje i urlikanje, zapitah moga vođu anđela: ko je ovaj što je dopao pod tako strašne i nepodnošljive muke? Na to mi sveti anđeo odgovori: to je Dioklecijan mučitelj hrišćana.

[sadržaj](#)

OVDE JE KRAJ SUDU BOŽJEM

U taj čas nestade strašni Sud Božji; strašne muke se zatvoriše u dubinu zemlje. Odmah zatim čuh nedostižno pojanje anđela, koji su prinosili hvalu pravednome Sudiji. Dok su anđeli pevali, pojavi se Gospod koji uđe u veliki Grad, i svi anđeli sa Njim. Vrata od Grada se zatvoriše, i Gospod sede na prestolu Slave svoje i zapovedi anđelima da prinesu duhovne darove i nagrade nebeske. Po naređenju Gospodnjem javiše se svi sveti, i dobijahu iz ruke Njegove nagrade, po meri svojih dobrih dela.

Prva od sviju pokazala se prečista i Presveta Bogorodica, Mati Gospoda našega Isusa Hrista. U taj čas Gospod skide sa prečiste svoje Glave čudan venac, i stavi ga na Njenu glavu i reče joj: primi Mati moja ovu slavu, koju mi darova Otac moj, za pobedu nad đavolom i smrću kojoj odoleh, primivši telo od Tebe. Zatim joj dade pravu odeždu, bagranicu Carsku, koju je samo On oblačio, kao Bogočovek. Podari joj i još mnogo drugih duhovnih darova, poštujući je i rečju i delom kao Mater svoju. Ona Mu se tada približi, i posadi je na svoj božanski Presto, uzvisivši je tako nad svima svetima. Pohvali Gospod njenu duševnu i telesnu čistotu, spominjući i njene usrdne molitve i tople suze, koje Mu je ona prinosila za

sve hrišćane. Uzvisi je Gospod, kao Gospođu i Vladateljku nad svima nebeskim Silama, koje joj zapevaše sa velikom radošću.

Posle toga dozva Gospod sve svoje svete učenike i apostole, pa dade i njima carske haljine, vrlo lepo ukrašene; dade im i dvanaest prestola napravljenih od čistoga zlata, obloženih skupocenim kamenjem i biserom. Zatim uze vence koji su se sijali kao sunčana svetlost, stavi ih na njihove glave, i venča ih kao careve. Tada ih postavi Gospod na prestole, i pokaza im da su oni Sudije nad dvanaest plemena Izrailjevih, davši im večni Život u Carstvu nebeskom, koji prevazilazi sva blaga ovoga sveta.

Potom pozva Gospod i ostale svoje učenike i dade im besmrtno darove. Razdeli im nagrade, ali ne u vidu venaca, nego svakome od njih dade počast, po meri njihove vrline.

[sadržaj](#)

ZATIM SE POKAZA HRAM BOŽJI

Posle svega ovoga videh Hram Božji, koji se sijao kao najčistije zlato, i pred Hramom dveri kao most. Po mostu su išli mladići, koji su bili u činu đakonskom. Dužnost njihova beše da prigotove Hram za službu Božju. A širina Hrama beše približno do tri hiljade stadija. Hram je bio u vidu krsta, i predstavljao sobom ogromno zdanje sa četiri kubeta. U njemu su bila tri prostrana oltara, i imao unutrašnji izgled, četiri ulice koje vode na četiri strane. Svo zdanje bilo je sazdano rukom Božjom, od čistoga zlata i dragoga kamenja, i blistalo je kao sunce. Providnost Hrama omogućavala je onima unutra, da vide sve one koji su bili u njemu. A sve ono što se u Hramu nalazilo, sve je to takvo bilo, da ga je nemoguće opisati ni iskazati. Jer je sve, sav Hram, bilo ispunjeno Svetim Duhom. Video sam kao mramorom obložene stubove, koji su podržavali Hram u oblaku. Kada mladići sve pripremiše, gromko oglasiše: blagoslovi Vladiko! Gospod sede na svom divnom prestolu, sedošu i dvanaest apostola na svojih dvanaest prestola, šest sa desne, a šest sa leve strane. Gospod se okrenu đakonima i reče im: pozovite od svuda izabranike Moje. U taj čas anđeli zatrubiše i ču se glas: dođite blagosloveni Oca mojega u Hram svete slave Moje, da svršimo novu Žrtvu radosti i veselja. U tom momentu, svi sveti se sabraše u Hram. Presveta Vladičica naša i Bogorodica ustade sa čudnoga prestola svoga, i pođe Sinu svome, Gospodu našem Isusu Hristu. Na njoj je bila čudesna odežda i venac koji joj Je dao Gospod. On joj pokrivaše glavu, kao što o tome i car David govoraše: "Stade carica s desne strane Tvoje, u rizu pozlaćenu odevena i sveukrašena." Posle toga dođoše sedamdeset drugih apostola, koji bijahu neopisivom svetlošću, a za njima svi prepodobni i pravedni, koji se udostojiše ove velike slave. Svaki od njih je stajao na svome mestu u Hramu Božjem, jer su sva mesta bila sa natpisom označena, kome pripadaju od prepodobnih i pravednih. U taj čas zasija neobična svetlost, a njihova srca se ispuniše neopisivom radošću. Mnogi od njih se ne mogoše uzdržati, nego od radosti zapevaše divne umilne pesme.

Zatim videh Gospoda gde ustade sa svoga čudnoga Prestola, da svrši tajnu Službu. Služahu mu u parovima Heruvimi i Sarafimi, sa strahom i trepetom, i pevahu trisvetu pesmu. Drugi pak anđeli, kojih je bilo bezbrojno mnogo, stajahu u krugu oko Prestola. Sa Gospodom služahu dvanaest apostola i proiznošahu vozglase, a posle njih anđeli pevahu. Kad bi anđeli svršavali svoju pesmu, sveti su je produžavali i na nju odgovarali. Kad dođe vreme Svetom Pričešću, Gospod se pričesti od duhovne Mane Života Svoga. I tada otkri Gospod strašne tajne Svoga večnobića svima Svojim izabranicima. U tom momentu svima postade razumljiva sva Tajna Mudrosti, nepristupna učenju i umu. I svi proslaviše Gospoda našega Isusa Hrista, jedinorodnog Sina Božjeg i okusiše novoga Života, to jest večne Slave Božje.

Posle toga uđoše svi sveti, i dospeše svi do Novog Siona i Grada Jerusalima. Gospod naš Isus Hristos napravi svoje čudne palate, koje su se nalazile na Istoku od svetoga Grada Siona. Tu pred neobično veličanstvenim vratima ovoga Grada, stajahu i čekahu Heruvimi i Serafimi. U tom divnom Dvoru razlivalo se umilno pojanje anđelsko. Pred Dvorom je stajalo nekoliko stolova sa spremljenim raznovrsnim jelima. Bila je tu trpeza dvanaest apostola, pa stolovi za pravednike i sve svete. Svaki je imao označeno svoje mesto.

Tada izađe Gospod iz svoga čudnoga Dvora, u koji niko nije mogao nikada ući. Bio je okružen bezbrojnim mnoštvom anđela, koji su pevali pohvalne pesme. Potom Gospod sede za trpezu, a za Njim posedaše i svi sveti, svaki na svoje mesto. A sveti anđeli služahu za trpezom, i neprestano pevahu radosne pesme. Zatim se Gospod obrati svima svetima i reče: braćo moja i drugovi moji, i svi koji ugađaste Ocu Mojemu i Meni, jedite i pijte i nasitite se Mojih večnih dobara, koja su za vas pripravljena od stvorenja sveta. Sve su to oni slušali i radovali se velikom radošću. I svi jedoše to duhovno jelo i piše to duhovno piće (vino). A sve ono što je bilo postavljeno na trpezi, nikako se ne umanjivaše, kao što to biva ovde na zemlji, nego je izgledalo kao da se niko nikada nije ni približio tim stolovima, i izgledaše kao Edemski vrt.

Kada se nasitiše duhovnim veseljem, ustadoše od trpeze. Ustade i Gospod i svi Sveti sa Njim. Tada ih Gospod uze sa Sobom i svi pođoše u divan Vrt koji se nalazio na Istoku. To i jeste Edemski Raj, Bogom zasađeni, iz koga je Adam bio isteran. Kada uđoh unutra, izbezumih se od čuda i lepote, što se mogaše videti u ovom Vrtu. Naslađivao sam se blagim i prijatnim mirisima, čudnih i neiskazanih rajskih cvetova. Anđeli su divno i umilno pevali, Aliluja i druge božanstvene pesme. Videh tako širinu neiskazane Rajske krasote. Pokazaše mi i celo Bogom sazdano obitalište, koje je obećano svetima. A Gospod se povrati u Grad.

[sadržaj](#)

O ISKANJU SVETIH OD GOSPODA

I moliše sveti Gospoda govoreći: pošlji na nas, Gospode, blagodat Tvoju, i učini i ovde u netruležnoj i blaženoj zemlji i Hramu svetoga Imena Tvoga, da bi mogli dolaziti u Njega, kao što smo do sada činili i slaviti Te, sa Tvojim Svetim Ocem i Presvetim i Životvornim Duhom Svetim. Tada Gospod podiže Svoju božansku

ruku i blagoslovi krstoliko na sve četiri strane, i u taj čas zapali se sva zemlja i sav vazduh jarkim i kao sneg belim plamenom. Kada se plamen podiže ka nebu, pojaviše se po svoj zemlji divni hramovi, palate, kuće, stanovi i dvorovi, i razna čudna zdanja, sa skupocenim svetim prestolima, kao i vrtovi sa plodovima neiskazano lepim i divnim, koji su nepostižni za um ljudski. Sve to Gospod darova svojim svetima. I oni praznovahu duhovno, i dostojno se radovahu za sve što im Gospod učini.

[sadržaj](#)

O PREMUDRIH SUDOVA TVOJIH HRISTE I VELIKE SLAVE TVOJE

Za one koji odlaze u život večni nema ni zime, ni leta, ni dana, ni noći, jer se vremena ne izmenjuju; tu nema žeđi ni gladi, nema žalosti ni uzdisaja. Njima nije potrebno da prave kuće ni zemlju da obrađuju, jer se ove izmenilo i postalo novo: nebo, zemlja i čovek. Tu je život miran i bez žalosti, jer im je tuđa sva telesna volja i želja. Oni tu ne znaju za gnjev ni za zlo. Sve je to sa đavolom pobacano u propast. Ovi se tamo naslađuju sa večitim blagom, koje je besmrtno i neizmenljivo, sijaju svetlošću, i slično anđelima, ne podležu promeni. Sve mi to pokaza moj vodič, anđeo Gospodnji. Zatim videh, kako sveti anđeli izlaze iz svetoga Grada, i dele naselja, skinije (šatore), stolove i prestole, svakom po zasluži. Jednima na zemlji, drugima u vazduhu. A i oni na zemlji, i oni u vazduhu, svi se duhovno veseljahu i radovahu. Sve sam to sa velikom pažnjom posmatrao i o tome razmišljao.

Posle toga zatrubi strašno Hristos Car i Bog naš, i od Njegovog glasa zatrese se sva zemlja. Na Istoku se otvoriše vrata Nebeska, koja čuvaju strogi Serafimi, a koja su plamtela u sjaju neiskazane svetlosti. Zatim iziđe Gospod iz Dvora svoga i slave velike, okružen velikim mnoštvom nebeskih svetih anđela, koji su pevali pesme božanstvene. I dođoše ka otvorenim vratima Nebeskim. Sa njima pođoše i neki od svetih, koji su imali velike zasluge. Bila su im data velika krila, sa kojima su mogli da lete kuda su želeli. Pre sviju, uđe sa Sinom svojim Prečista Bogorodica, prekrasna kao munja. Ja upitah svoga vođu, svetoga anđela, i on mi reče da smo u Carstvo Nebesko ušli. Potom opet videh Gospoda sa svima svetim anđelima nebeskim i svima svetima, svi pođoše sa Gospodom u Grad nebeski. A svi oni koji su sa Gospodom bili, behu još više proslavljeni i od onih prvih, i mislim da ne grešim ako kažem, da su bili podobni Božanstvu. A radost im beše neiskazana.

[sadržaj](#)

GOSPOD RAZGOVARA S GRIGORIJEM

Tada Gospod, koji stojaše kod vrata Svetoga Grada, okrenu se prema nama, i tihim i krotkim Božanskim glasom reče: evo, Grigorije, radi molitava Moga ugodnika Vasilija, sve ti pokazah, a ti se sad postaraj da predaš i drugima sve ovo što si video i čuo, da bi se i drugi, čuvši ovo, pokajali i popravili za svoje

spasenje. A ja ti kažem: koji ne živi po Mome svetom Jevanđelju, i svemu onome što je u njemu napisano, i ko ne poslušá glasa Crkve Moje, koju sam krvlju svojom utvrdio, neće biti mio Ocu Mojem ni Meni, i potpašće pod sud i propast večnu. I ko ne bude Meni služio, taj će se nazvati sinom paklenim. A koji se trudom ili postom, i drugim dobročinstvima ne usavršava i ne ulazi na vrata po Mojem Jevanđelju, taj je lopov i razbojnik. A ti se postaraj da umnožiš poručeni ti dar, i svim onim što ti je pokazano, što si video i čuo, da spaseš dušu svoju i budeš drugima na korist; da i oni čuvši ovo spasu duše svoje. Ne sakrivaj u zemlju Moga duhovnog bisera, nego ga saopšti mnogima koji poveruju. Mnogi će te za sve ovo poslušati i spašće duše svoje. Ali Ja znam da te mnogi neće poslušati, kao što ni Mene ni Moje svete apostole ne poslušáše, i zato u svome bezakonju i nepravdi izgiboše. Ustaće na vas zli i nevaljali, i prognaće vas kao što su i Mene progonili.

Sav ovaj svet, i sve što je u svetu, sve je prolazno i privremeno. A koji se u ovaj prolazni svet zaljubi, a večni život odbaci, izgubiće dušu svoju u ognjenom jezeru. Ti se pak postaraj da ispuniš ovo što ti sada govorim. Od svega je najbolje žudeti za večnim i neprolaznim životom. Na kraju ti kažem: koji ovo čuju i ne postaraju se da se isprave i pokaju, ti nećeš zato biti kriv, a oni će po delima svojim biti osuđeni u ognjenom jezeru, gde crv njihov ne umire i oganj se ne gasi.

[sadržaj](#)

GRIGORIJE ODGOVARA GOSPODU

Vladiko i Gospode! Kako mogu ja sve to ispuniti, kada sam nečist dušom i srcem, i umom pomračen? Kako da iskažem tajne, koje ni Heruvimska usta, ni Serafimski umovi ne mogu postići? Znam da ni um svih nebeskih i zemaljskih bića to ne može dostignuti, i sa strahom i trepetom prozreti u te reči.

A Gospod mi reče: Ja znam šta ti možeš a šta ne možeš učiniti. Ali ću ti ja poslati blagodat Svoju, koja će se obilno izliti na tebe, prosvetiti te božanskom Svetlošću, i pobuditi u tebi želju i ljubav prema Meni. I daću ti silu i razum, volju i snagu, da bi sve što si sada video i čuo, mogao opisati, za svedočanstvo svima Crkvama, a na korist svima onima koji će sa čistim srcem poverovati. Blago onima koji prostim umom i čistim srcem na ovo pomišljaju, i koji se staraju i izbegavaju svako zlo i greh, držeći se samo dobrog i pravednog puta Gospodnjeg. Teško onima koji ne čine dobro, i koji u sve ovo što je tebi pokazano ne poveruju i ne poslušaju. No oni koji u ovo posumnjaju, neće imati udela sa spasonosnim sinovima i naslednicima Carstva Nebeskog. Oni pak čija su imena napisana u knjizi Života, primiće sve ovo sa radošću. I sa čistim srcem i ljubavlju čitati ga i slušati. A koji se postaraju da ispune napisano, i drugima predadu, veliku korist čine sebi i drugima. Oni pak koji su se toliko zaljubili u ovaj prolazni svet, i koji su osvojeni ništavnim zemaljskim mislima, kojima gospodari telesna želja, oni koji na veru i večni život ne polažu ništa, nego se još i podsmevaju i rugaju, njihov udeo je u jezeru ognjenom i sumpornom.

Rugaće ti se, reče mi Gospod, i ukoravaće te. No ti trpi ukor i bez obzira na to, postaraj se da ovo predaš usmeno i pismeno. Predaj potomstvu sve što ti je

pokazano. Predaj Crkvama Mojim, i svima verujućim. Kaži predstavnicima Crkve, i boljemu i srednjemu i najmanjemu, jer ću ja brzo doći, i platu ću svakom sa sobom poneti. Blaženi su oni koji uređuju život za spasenje svoje duše. Teško onome svešteniku koji nije imao brigu za povereno mu stado da ga poučava. Takav će dati strogi odgovor pred strašnim i neumitnim Sudijom. Ja sam vam dao tu zapovest, i štedim vas, da ne propadnete u vašem neznanju. Jer se svi vi slabo starate za spasenje svoje duše.

Izbegavajte želje tela vašega i ostavite svako zlo i nepravdu, da vas ne snađe smrt iznenada, u nezgodan čas, i umrete bez pokajanja. Jer onda i vera malo koristi donosi. Ja sam Gospod i Bog vaš koji pravdu ljubim, i čovekoljublje izlivam na vas, Ja koji sam bio na krstu raspet vas radi, i mnogo postradao od nepokornih Judeja. Ja sam milostiv svima koji se iskreno kaju, i opraštam im sve grehove. Jer posle smrti nema mesta pokajanju, nema ni koristi od suza i moljenja. Šta može tada učiniti za sebe grešnik, koji se nije pokajao za živoga ovoga na zemlji? Ja ne utajih od vas ništa od onoga što bi vam moglo biti na korist, a dadoh vam slobodnu volju i razum, da možete izabrati što želite: život večni u Carstvu Nebeskom, ili pak večne muke u Adu paklenom. Ja sam sad milostiv svima koji se kaju, ali ću na Sudu svome biti strog u kažnjavanju grešnika. Ja sam Gospod Isus Hristos, koji vavek živim sa Ocem Svojim i Svetim Duhom.

Sve mi je ovo Gospod pokazao, da bi ga predao svima ljudima koji žele da spasu duše svoje. Ja sam o svemu tome razmišljao i u sebi mislio: kako se može sav svet izmeniti i postati netruležan? I kojim Crkvama sam ja dužan posvedočiti o svemu što sam video i čuo od Gospoda? To je meni sve pokazano kao na snu, ali ono će se dogoditi i na samom delu, na svršetku ovoga sveta, o Drugom Hristovom dolasku na zemlju.

Tada ja dođoh sebi od čudnog viđenja budućih događaja, od koga sam se strašno uplašio. Ponavljam, od straha koji me bio obuzeo, za dugo vremena bio sam bez svesti. I nekoliko dana nisam izlazio iz svoje ćelije. Opominjao sam se svega što sam video i čuo. I želeo sam da brzo zapišem sve, da se ne bi nešto od toga zaboravilo. Žarko sam molio Gospoda, da mi On prosveti um, i da mi da takvu silu i moć, kako bih ispunio zapovest Njegovu. Prođe od tada nekoliko dana, i u srcu mojemu zasija radost, a lice se moje izmeni.

I u mojem duhu radošću ispunjenom, sve mi dođe na pamet i setih se potanko svega onoga što sam video i čuo, i što mi je Gospod pokazao i naredio da se po njemu upravljam: da sve to opišem i predam Crkvama.

Teško je bilo i preteško, opisati sve ono što sam čuo i video, jer za to nedostaju reči ljudske. Pisao sam prosto i razumljivo. Ne lepo ispletenim filozofskim rečima, nego što je moguće prostije i razumljivije. Napisano je plod blagodatni Božje, koja me je osenila, kad sam se oslobodio straha.

Posle svega ovoga što se desilo sa mnom, uputih se prepodobnom Vasiliju, koji mi, posle večernje molitve, reče da sednem pokraj njega. I odmah počeo da mi govori o ovom ili onom viđenju. Trudio sam se da prestavim sebi radost prepodobnog oca Vasilija, osobito kad saznadoh, da me Gospod udostojio po njegovoj molitvi da vidim sve ovo i da prenesem drugama. Sve to me ispuni radošću, i ubedi me da je ovo bilo istinito otkrovenje Božje.

Prepodobni Vasilije beše u to vreme u dubokoj starosti i život njegov se približavaše kraju. Sveti Starac je odranije znao za čas svoje smrti, i rekao mi je o tome.

Sve ovo je bilo ovako, i ja Grigorije, pišem sve ono što videh i što čuh i što mi Gospod Isus Hristos zapovedi. A sada neka je Bogu slava! A ljudima neka bude na spasenje i život večni. Amin.